ÑAPA

Weekendbijlage
van dagblad Amigoe

zaterdag 2 februari 2013

SPOTLIGHT
Laatste bezoek koningin 2

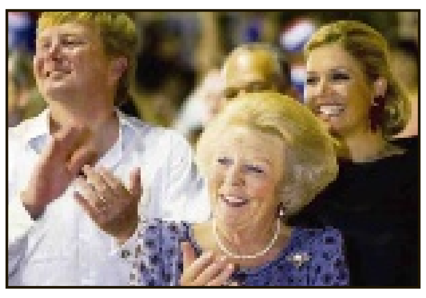

SOCIAAL
Stille armoede op Bonaire 3

INTERVIEW
Facebook hét instrument 14

Kids for Coral

Zuinig zijn met de zee

Blije gezichten als de kinderen uit het water komen.

De basis voor de bescherming van de natuur ligt in de kinderjaren van de mens. Jong geleerd is tenslotte oud gedaan. Met dit in het achterhoofd werd de stichting Kids for Coral opgericht. Kids for Coral begrijpt waar het om gaat en leert kinderen te snorkelen, te genieten van deze stille wereld, maar nog belangrijker: het belang van de bescherming van het koraalrif.

Tekst: Marja Berk Foto's: Ken Wong

Glenn Fraites en Marianne Kros.

De locatie waar deze lessen worden gegeven wisselt en dit keer wordt er op Sunset Waters gesnorkeld. Het zijn de zogenaamde 'vrije stranden' waar de activiteiten plaatsvinden, want voor stranden waarvoor toegang moet worden betaald is er geen geld. In de onderwaterwereld van Curaçao heerst rust, schoonheid en sereniteit. Ook daar ontmoet men culturele diversiteit inclusief de heersende wetten van de natuur. Vooral in de buurt van een koraalrif is veel moois te beleven.

Maar voor hoe lang nog? Het koraalrif is kwetsbaar en van een schoonheid die niet verloren mag gaan. Het koraalrif heeft te lijden onder reeds bestaande en toenemende stress door bijvoorbeeld overbevolking, kustontwikkeling en industriële activiteiten. Tel daar vernieling bij op en de ramp is compleet. Dit gevaar dreigt helaas ook voor ons prachtige Curaçao.

Marianne Kros is één van de oprichters van de stichting en enthousiast over de resultaten die worden geboekt. Kros: "Educatie op dit gebied, in de vorm van Kids for Coral, is eigenlijk al in de jaren 80 gestart door Reef Care. Zij houden zich al heel lang bezig met het behoud van het koraalrif. Door omstandigheden was er geen toekomst meer voor Kids for Coral en zelf vertrok ik naar Amerika. Toen ik in 2002 terugkeerde naar Curaçao werd ik door een stagiaire van Reef Care benaderd. Zij zocht vrijwilligers om het project nieuw leven in te blazen. Dat heb ik gedaan, samen met Norine Griffith. Dat ging uitstekend, maar helaas is Norine een aantal jaren geleden overleden. De voorzitter werd toen Glenn Fraites en we zijn er wel mee doorgegaan." Het doel van Kids for Coral is om minderbedeelde kinderen te onderwijzen over het belang van de onderwaterwereld. Juist de minderbedeelde kinderen van Curaçao verdienen deze kans, even weg uit hun eigen omgeving en iets anders aan hun hoofd en omdat zij ook in de toekomst kunnen bijdragen aan een betere omgang met het koraalrif.

> Ik wil graag leren, en helemaal over dieren

Tien scholen per jaar

Daartoe worden scholen benaderd waarbij sinds kort ook scholen op Banda'bou worden betrokken. In totaal wordt door de commissie van Kids for Coral met tien scholen per jaar contact gelegd en op deze zaterdag is de Divi Divi lomschool aan de beurt. Ten eerste wordt er lesgegeven in goed snorkelen: materiaalgebruik, snorkeltechniek en veiligheid. Ten tweede wordt over het rif en haar bewoners geleerd: wat zijn koralen, wat leeft er zoal onder water, welke invloed heeft de mens op het koraal. En wat kunnen de kinderen zelf doen om het koraal te beschermen.

Het materiaal wordt door de stichting verzorgd, maar daar is wel geld voor nodig. "We werden en worden nog steeds gesponsord door Citco. Daar zijn we erg blij mee. We betalen er niet alleen de materialen van, maar ook T-shirts met ons logo voor de kinderen. Je ziet dat zij een wit shirt dragen. De volwassen vrijwilligers dragen een geel shirt. Dat is noodzakelijk voor de herkenbaarheid. Als een kind een van ons nodig heeft, zijn we direct te herkennen. Aska Insurances faciliteert de verzekeringen voor de kinderen. Dat is eveneens noodzakelijk en niet alleen tijdens het snorkelen. We halen en brengen de kinderen met een gehuurde schoolbus. Daar mag geen enkel risico mee genomen worden", vervolgt Kros. "En over risico gesproken, we hebben vrijwilligers die uitgebreid EHBO hebben gedaan. Dat is uiteraard heel belangrijk. Stel dat er iets gebeurt, dan kan er direct worden ingegrepen. Slijtage van de materialen is groot, daar wordt het sponsorgeld eveneens voor gebruikt. Maar je begrijpt dat nieuwe sponsors en donateurs meer dan welkom zijn."

> Respect voor elk leven is essentieel

Nooit gesnorkeld

Het merendeel van de kinderen heeft nog nooit gesnorkeld en er gaat dan ook een wereld voor hen open als ze kennismaken met de flora en fauna onder water. "Je ziet ze genieten en ze zijn ongelofelijk enthousiast", lacht Kros. "We laten ze zien wat alles is en leggen uit dat vuil uit de zee verwijderd moet worden. Plastic en glas wordt dan ook direct weggehaald. We leren de kinderen ook de baai schoonmaken." Het is bewustwording waar hard aan wordt gewerkt. Zuinig zijn met de zee is het devies van Kids for Coral. "Educatie is zo belangrijk. We hameren bijvoorbeeld op het feit dat het geen enkel nut heeft een krab dood te maken. Waarom zou je? Respect voor elk leven is van essentieel belang. Het voordeel van deze cursus is dat het belang van bescherming van het koraalrif en respect voor de natuur wordt overgebracht op familie, vriendjes, vriendinnetjes. Het werkt absoluut op de lange termijn. Elk mens dat leert de natuur te respecteren is er één!"

Terwijl Marianne Kros enthousiast haar verhaal doet, spreekt Glenn Fraites even verderop de inmiddels aangekomen groep kinderen toe. Over wat wel en niet mag, over het doel van de lessen, over het belang van betrokkenheid bij de natuur. Achter de groep staat een grote tafel met frisdrank en etenswaren. "Tja", zegt Kros, "sommige van deze kinderen komen hier zonder ontbeten te hebben. Triest, maar waar. Wij zorgen dat hun maag wordt gevuld."

Bezoek Sea Aquarium

Kids for Coral benadert, zoals vermeld, per jaar een aantal scholen over deelname aan de snorkel- en natuurlessen. Marianne Kros vertelt dat het om 'gewone' scholen gaat én scholen in het bijzonder onderwijs. De lessen worden in het weekeinde gegeven en er wordt per school vier keer gesnorkeld. "Het gaat om twee weekenden achter elkaar, met tussendoor op de woensdagmiddag een bezoek aan het Sea Aquarium. Sommige kinderen zijn daar nog nooit geweest. Ze vinden het geweldig en een openbaring. Ook daar krijgen ze les en kunnen ze bepaalde dieren ook aanraken in de touch tanks. Ze geven de haaien en roggen te eten. Dat is heel belangrijk om de beleving en betrokkenheid nog groter te maken."

Die betrokkenheid wordt ook nog eens gestimuleerd door de pupillen een boekje te geven. Een snorkelboekje. De inhoud benadrukt de mondeling gegeven lessen en het blijkt een werkboekje te zijn, waarin ook veel afbeeldingen van koraal, vissen en snorkelaars zijn verwerkt. Op de laatste pagina's worden vragen gesteld die in het boekje zelf kunnen worden beantwoord. Aan het eind van de cursus krijgen de kinderen nog meer mee naar huis: een certificaat van deelname waarop de diverse onderdelen staan vermeld die zijn doorlopen.

Nieuwsgierig naar de beleving van de kinderen praat ik met Alex Hellings. Hij zit in groep G en is 12 jaar, bijna 13, voegt hij er niet zonder trots aan toe. Op zijn witte T-shirt prijkt het logo van Kids for Coral en wat verlegen beantwoordt hij de vragen. "Ik heb al eens eerder gesnorkeld hoor. Met mijn vader", zegt hij desgevraagd. "Toen de juffrouw vroeg of ik zin had om met Kids for Coral te snorkelen heb ik natuurlijk ja gezegd." Snorkelen vindt hij niet echt spannend, maar 'ik vind het wel leuk om dingen te leren over de zee en hoe het koraal beschermd kan worden'. "Je moet van de dingen afblijven", zegt Alex resoluut. Wat hij later wil gaan doen weet hij nog niet.

Jo-An Astudillo heeft nog nooit gesnorkeld. "Dit is voor mij de eerste keer", zegt de 12-jarige. "En ik ga zeker mijn best doen om dingen te leren. Over vissen en hoe ik de zee moet schoonhouden. Dat vind ik leuk. Ik houd erg van dieren en vind vissen ook mooi." Uit het gesprekje blijkt hoezeer Jo-An betrokken is bij de natuur. Ze heeft thuis ook veel dieren, vertelt ze. "Als ik dat snorkelen nou erg leuk vind, ga ik mijn moeder vragen of ik het vaker mag doen. Ik wil graag leren hoor, en helemaal over dieren." In tegenstelling tot Alex weet Jo-An precies wat ze later wil gaan doen. "Ik wil actrice worden, maar ook kinderen helpen die het niet zo goed hebben. Dan kan ik kinderen een beetje blij maken, dat vind ik belangrijk." Ze is ook vast van plan te gaan studeren in Nederland. "Dat is leuk en dan ben ik ook bij mijn familie", lacht ze. Dat Jo-An een groot hart heeft blijkt uit het feit dat ze vaak kleding aan haar moeder meegeeft voor andere kinderen. "Mijn moeder is juffrouw op een school. Als ik kleren van mijzelf niet meer leuk vind, geef ik deze aan haar mee. Voor de meisjes in haar klas." Ze loopt terug naar haar vriendinnen die op haar wachten. Klaar om een kijkje te nemen in de onderwaterwereld.

Glenn Fraites legt een en ander uit over het snorkelen bij Playa Lagun.

Dringend vrijwilligers nodig

Marianne Kros doet dit vrijwilligerswerk met hart en ziel. Zij is van mening dat scholen wat meer aandacht zouden moeten besteden aan de zee en wat zich er allemaal in bevindt. Maar ze vertelt ook dat de stichting een probleem heeft. "We komen echt vrijwilligers te kort. Dus als je het niet erg vindt wil ik hier graag een dringende oproep doen. Er zijn écht nog mensen nodig en het maakt niet uit of deze oud of jong zijn en je hoeft geen Papiaments te spreken. Iedereen is van harte welkom. Het is uiteraard ook leuk om te doen, niet in het minst omdat je - al ben je zelf een fervent snorkelaar - nog steeds nieuwe dingen onder water ziet. Ik leer zelf nog steeds als ik snorkel."

ÑAPA 2013
Nr. 3

INHOUD

Kids for Coral 1
Laatste bezoek koningin 2
Stille armoede op Bonaire 3
Gezondheid 4
Stap voor stap krijgt Nos Welita gestalte 5
Cultuur 6
Literatuur Amaryllis Sprock 7
Varia Puzzels 8
Eten & drinken 9
Cultuureigen zorg voor Antilliaan 10
Business Columns 11
Business Rubrieken 12
In bedrijf 13
'Social media brug naar internationale markt' 14

Colofon

BLADMANAGER
Linda van Eekeres
EINDREDACTEUR
Hans Vaders
ADVERTENTIES
Marloes Tak
VORMGEVING
Wendela Ataliede
Sarah Kuiper

Aan deze Ñapa werkten mee:

Oetie Basilio
Marja Berk
Monique Casimiri
Verele Ghering
Erik van Kampen
Wouter Mol
Judice Ledeboer
Roxanne Martha
Mirto Murray
Milangela Plate
Nelly Rosa
Marcel Truyens
May Voges
Mineke de Vries
Miriam de Windt
Ken Wong

Ñapa is een publicatie van:
Uitgeverij Amigoe NV
Scherpenheuvel z/n
Curaçao

Tips voor de redactie?
Bel 736-9050
Email napa@amigoe.com

Adverteren?
Bel Marloes Tak
736-9050 / 516-7377
advertentienapa@amigoe.com

Uitgelicht

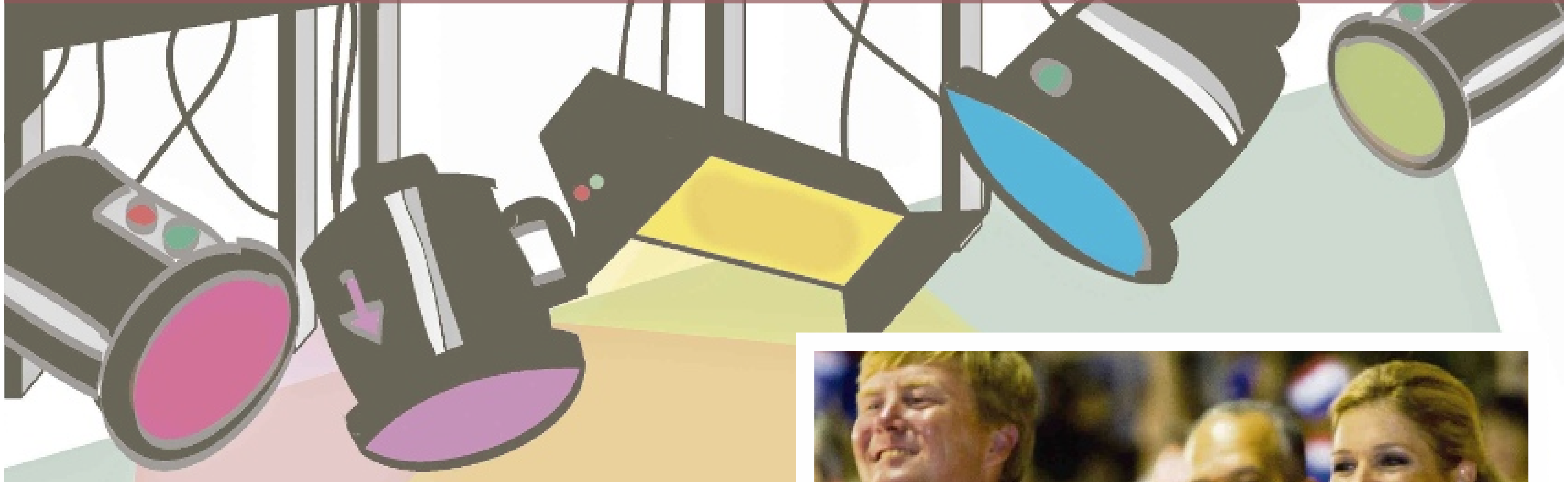

Laatste bezoek koningin

Koningin Beatrix heeft maandag haar aftreden op 30 april (Koninginnedag) van dit jaar aangekondigd. In een korte toespraak sprak zij zich onder meer uit over de speciale band die zij altijd met onze eilanden heeft gehad. "Tot op de dag van vandaag heeft deze mooie taak mij veel voldoening geschonken. Het is inspirerend zich bij mensen betrokken te voelen, mee te leven met verdriet en te delen in tijden van vreugde en nationale trots. Dat heb ik eveneens mogen ervaren in de Caribische delen van ons Koninkrijk, waar ik ook altijd veel warmte en hartelijkheid heb ondervonden." Het laatste bezoek dat koningin Beatrix bracht aan de zes eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden was van 28 oktober tot en met 6 november 2011. Er werd toen al gespeculeerd dat dit haar afscheidsbezoek zou zijn. Koningin Beatrix bezocht toen alle eilanden, vergezeld door kroonprins Willem-Alexander en prinses Máxima. Hierbij een impressie van dat gedenkwaardige bezoek.

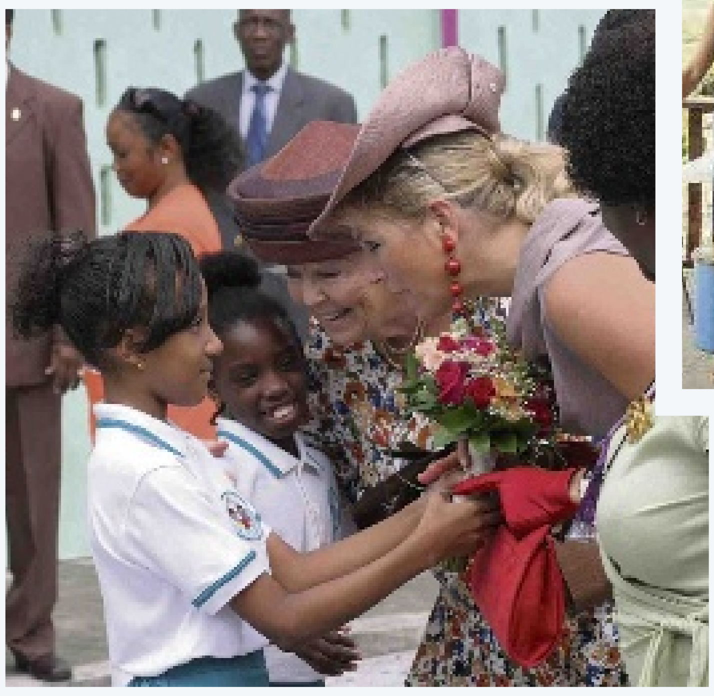

Foto van de week

Deze foto van een brutaal vogeltje werd medio januari genomen bij Playa Lagun door Henri Felipie.

Heeft u een mooie foto? Stuur hem naar napa@amigoe.com

Thuis

'Nagefloten'

Je hoort het hier niet vaak meer. Dat je wordt nagefloten als je op straat loopt. Als je de verhalen mag geloven werd je vroeger altijd nagefloten als je langs een bouwplaats liep. Ik geloof niet dat dat nog gebeurt. Dat kan natuurlijk verschillende redenen hebben.

Er wordt in de winter minder gebouwd, het is koud, dus de mannen hebben wel iets anders aan hun hoofd dan vrouwen nafluiten.

Of... er zijn te veel aanklachten geweest van vrouwen, waardoor de mannen het niet meer in hun hoofd halen om te fluiten. Voordat ze het weten hebben ze weer een proces-verbaal aan hun broek hangen en eigenlijk hadden ze liever zo'n vrouwtje aan die broek hangen. De derde reden waarom het misschien niet meer, of minder gebeurt kan ook mijn leeftijd zijn. Zo kom je op een punt dat je niet meer wordt nagefloten. Je kijkt nog een keer in de spiegel, tsja, je moet bekennen dat je haar weleens beter heeft gezeten en ja, die broek had allang een keer meegegeven mogen worden voor het goede doel, maar hij was nog heel, dus zonde om weg te doen. Dat bouwvakkers dan niet meer fluiten kan je je nog wel voorstellen, maar leuk is anders. Natuurlijk moet je als vrouw mopperen als mannen je nafluiten. Dat wordt ons geleerd. Dat het niet is zoals het hoort. Dat je je er maar niets van aan moet trekken, dat het ordinair is en dat ze dat bij iedereen doen. Maar als jij niet meer iedereen bent, dan wordt het toch een ander verhaal. Voortaan toch maar wat lippenstift opdoen voordat je de deur uitgaat. Of in ieder geval die schoen met die hakken in plaats van die platte zolen. En als je de eerste keer bij het langslopen niet gezien wordt, dan kan je altijd nog een paar keer op en neer. Dan heb je uiteindelijk wel spijt van die hakken, maar à la, je moet er iets voor over hebben.

Een andere methode is wat duurder, maar wel effectiever. Je loopt het reisbureau binnen, je koopt een reisje naar Curaçao. Het liefst alleen of met je vriendinnen. Niet met je vriend of man, die moet je thuis laten. Bij aankomst op het eiland ga je zo snel als je kan naar Punda. Zo tegen de avond moet het toch lukken. Nagefloten worden. Op zijn Curaçaos dan wel te verstaan.

Monique Casimiri

Psssst. En als je echt veel geluk hebt, dan hoor je nog een 'skaatje' er achteraan.

Natuurlijk hoor je het niet leuk te vinden. Je kijkt de man ook echt vernietigend aan. Je zegt niets, je tuit je lippen en je probeert een soort van afweergeluid te maken, maar stiekem, heel diep van binnen, gloei je weer. Yes, denk je, ik wordt weer nagefloten, ik mag er nog zijn. Niets haren die niet in de juiste coupe zitten, of rok die al even uit de mode is. Je vrouwzijn wordt erkend.

Een bijna onzichtbaar, maar alom vertegenwoordigd fenomeen

Stille armoede op Bonaire

In de weken rond kerst werden ze op Bonaire de een na de ander gevuld, de voedselpakketten. Zo'n 225 stuks bijvoorbeeld door de vrijwilligers van Baranka di Restorashon, de Rots van Herstel-kerk. Zij stonden, zoals al sinds 2004 het geval, drie zaterdagen voor kerst bij verschillende supermarkten. Of de rond 200 kersttassen vol met levensmiddelen van de Club Roomer van het gelijknamige hotel. Kunstenares Dion veilde daar in de tuin tijdens de voor het doel georganiseerde kerstmarkt ook het door haar aan de actie gedoneerde kunstwerk Pa traha ku otro oftewel de Samenwerking. Het openingsbod dat veilingmeester Eddie Thielmann kreeg was al 5000 dollar.

Dia di Grasia werd in november druk bezocht. Mensen die het goed kunnen gebruiken kunnen er levensmiddelen, speelgoed en veel meer krijgen.

Tekst: Peter Onvlee Foto's: Extra Bonaire

Mamita Fox is de initiatiefneemster van een aan Thanks Givings Day gerelateerde markt. Hier krijgen twee kinderen van haar bonnen.

Het zijn slechts twee voorbeelden. Met aandoenlijk aanstekelijk enthousiasme waren de gelden ervoor door de diverse stichtingen en organisaties ingezameld. En er was en is veel meer. Zoals zo'n 120 senioren die op een diner, muziek en kerstcadeautjes werden getrakteerd in Divi Flamingo waar Norma Cole en Deino Tromp deze actie coördineerden die acht jaar geleden door Tromp samen met toen Elisabeth Wigney werd opgestart.

En ook de Rotary Club of Bonaire kwam zoals altijd in actie. Bijvoorbeeld tijdens het fundraisingsproject in het Eden Beach Resort/Spice Beach Club op de laatste zaterdag van december, de 29e. Met dj Shrek die de in 'glitter and glamour' gestoken gasten die 95 dollar voor hun toegangskaartje (wel inclusief hapjes en drankjes) vermaakte.

Overigens niet alleen voor armoede wordt er geld op het eiland opgehaald. Ook de Bonaire foundation is van fundraising afhankelijk voor training van mensen en de aanschaf van AED's, automatische externe defibrillators. Een defibrillator is een apparaat waarmee door het toedienen van een elektrische schok het hart van een bewusteloze patiënt kan stoppen met fibrilleren, waardoor het opnieuw in een normaal ritme wordt gebracht. De defibrillator werd in 1932 uitgevonden door William Kouwenhoven. Voor reanimatie-ondersteuning heeft de stichting vier instructeurs beschikbaar. De eerste cursussen zijn al gegeven en ook diverse bedrijven hebben AED's aangeschaft. Desondanks heeft de stichting nog vrijwilligers en donaties nodig.

Druppel op gloeiende plaat

Het is maar een greep uit wat er op het in vergelijking met Curaçao dunbevolkte eiland allemaal gebeurt om het sociaal-economisch allemaal wat beter te krijgen en het op vele terreinen tekortschietende voorzieningenniveau wat op te krikken. En dat het nodig is, de in totaal circa duizend pakketten, manden, tassen en wat al niet meer, zijn zelfs op de bevolking van 15.666 (waarvan 3921 jeugdigen van 0 tot 20 jaar; cijfers begin 2012) zielen - overigens een derde van het aantal inwoners waarmee het Europese Nederland het afgelopen jaar volgens het CBS, het Centraal Bureau voor de Statistiek groeide, zo'n 47.000 mensen - nog maar een druppel op de bekende gloeiende plaat.

De pakketten zijn de afgelopen maand terloops en niet te nadrukkelijk in alle buurten van Bonaire verspreid. Reden: de cultuur. Van Bonaire maar ook van de (oude) Antillen. De mensen worden zo in hun waarde gelaten. Vanwege trots en schaamte loopt men niet te koop met financiële problemen en blijft de armoede een bijna onzichtbaar fenomeen. Want dat het eiland met veel armoede kampt, daarover bestaat geen enkele twijfel. Zo luidde ook de sinds 1 mei 2011 als Rijksvertegenwoordiger aangestelde Wilbert Stolte (CDA) de noodklok. Hij schatte dat de helft van de bevolking een lager inkomen heeft dan de belastingvrije voet van 7.700 euro per jaar.

> Kinderen krijgen soms alleen crackers te eten

Maar lees ook het vorig jaar uitgebrachte rapport Armoede in Caribisch Nederland, een verkenning. Daarin wordt beschreven waarin de armoedeproblematiek zich in Caribisch Nederland manifesteert en wat er bekend is over de achterliggende oorzaken. Al op pagina 4 van het 24 pagina's tellende rapport staat letterlijk: "Ongeveer 50 procent van de inkomens ligt op of net boven het minimumloon. Mensen met een inkomen op of rond het minimumloonniveau verdienen te weinig om alle kosten te betalen en moeten daardoor zorgen voor bijverdiensten en/of een beroep doen op familie om hen te helpen. Dit geldt ook voor mensen die geen probleem met budgetteren hebben." En ook: "Vanwege trots en schaamte loopt men niet te koop met financiële problemen. De mensen moeten steeds kiezen waaraan ze elke maand of week prioriteit geven qua bestedingen. Met kunst- en vliegwerk probeert men de eindjes aan elkaar te knopen." Dat minimumloon ligt dit jaar op Bonaire overigens op 4,55 dollar per uur oftewel 789,07 dollar per maand.

Bij familie wonen

Op het eiland gaat, zo hebben de onderzoekers vast kunnen stellen, men bij familie wonen om huur- en elektrakosten uit te sparen, men doet de koelkast 's nachts uit, men betaalt twee weken elektra, en de volgende twee weken water. Men kiest eerder voor het laten oplopen van huurachterstanden dan voor het niet betalen van elektra en water. Ook laat men bij de buurtwinkels de boodschappen opschrijven om ze aan het eind van de maand te betalen.

Eten is, zo blijkt, een sluitpost. Uit het rapport: "Bij de Chinees krijg je grote porties. Van een portie van 6 of 7 dollar eet een heel gezin met bijvoorbeeld vijf kinderen. Men zorgt voor vulling van de maag, bijvoorbeeld fungi, maar niet voor de noodzakelijke voedingsstoffen. Groenten en fruit kan men zich niet veroorloven, men eet vaak voedsel uit potjes en blik. Kinderen gaan regelmatig zonder ontbijt naar school, en krijgen soms alleen crackers te eten. Men leent soms kleinere bedragen van bekenden om daarmee weer een paar dagen eten te kunnen kopen."

Het is overigens niet een situatie die door of na de staatkundige herstructurering van het Koninkrijk, waarbij Bonaire evenals St. Eustatius en Saba op 10 oktober 2010 (10-10-'10) een bijzonder orgaan (soort gemeente) van Nederland werd. Maar wel zijn, zo stelt ook de rapportage vast, de kosten van levensonderhoud na 10-10-'10 flink gestegen. "In de beleving betaal je nu in dollars wat je voorheen in guldens betaalde." Voeding in het algemeen en gezonde producten als zuivel, groenten en fruit in het bijzonder zijn erg duur, vergelijkbaar met of duurder dan in Europees Nederland. Er is – voor het eerst sinds jaren – een groeiende belangstelling voor tweedehands kleding.

Kostenstijging boodschappen

En weer uit het rapport: "Iedereen merkt deze kostenstijging bij het boodschappen doen. Dit maakt het leven voor de mensen met lage inkomens nog moeilijker, is het algemene beeld." Op Bonaire hebben de gestegen kosten van levensonderhoud in ieder geval geleid tot een toename van de problematiek: eerder in de maand al zonder geld zitten, meer kinderen die om eten vragen, meer betalingsachterstanden bij het Water- en Energiebedrijf Bonaire (WEB), meer diefstal, nu ook van voedsel.

> Helft verdient minumumloon, te weinig om rond te komen

Maar er is nog meer. Peter Kavelaars, sinds 1996 hoogleraar Fiscale economie aan de Faculteit der Economische Wetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam en daarnaast sinds 1989 directeur Wetenschappelijk Bureau bij Deloitte Belastingadviseurs eveneens in Rotterdam, wees bijvoorbeeld ook op het feit van het 'modern fiscaal kolonialisme' dat er sinds 10-10-'10 op de eilanden is gekomen. De bevolking voelt het per 2011 ingevoerde vlak-tax systeem keihard in de beurs. Volgens oud-belastinginspecteur Wietze Koopman bedroegen de opbrengsten van rijksbelasting en sociale premies uit Caribisch Nederland in 2011 rond 109 miljoen dollar; ruim 25 procent meer dan begroot. Ongeveer 65 miljoen van de 109 miljoen is belasting, de rest is premie voor zorg en sociale voorzieningen. De belastingdruk is op de Caribische eilanden in één jaar tijd met 41 procent gestegen ten opzichte van het oude niveau dat de staatssecretaris van Financiën in 2010 nog wilde handhaven in verband met de geringe draagkracht van de bevolking.

Maar terug naar het door de minister van SZW, Sociale Zaken en Werkgelegenheid gepubliceerde rapport over de stille armoede op de eilanden. Daaraan werkten vele (gekwalificeerde) lokale deskundigen en organisaties mee. In de verkenning, waarvoor de interviews op de eilanden plaatsvonden in de periode van 13 april tot 5 mei 2012, worden ook (schrijnende) voorbeelden beschreven. Voorbeelden uit de praktijk van uitgaven van gezinnen voor de boodschappen (voedsel, waspoeder etcetera) exclusief huur, water en elektra. Van een Bonaireaans gezin (man, vrouw en drie kinderen) die voor de basisinkopen (brood, vlees, rijst, geen luxe als groenten, fruit, yoghurt, chips, frisdrank) rond moet komen van 400 dollar per maand. Of een Bonaireaans gezin (man, vrouw, twee kinderen, waaronder baby) die voor dezelfde basisinkopen (maar dan wel met yoghurt en luiers) 560 dollar per maand te besteden heeft.

Onderstand

Let wel: los van de woonlasten, huur en het dure water en elektriciteit. Geen uitzonderingen. Op Bonaire kregen begin vorig jaar 211 personen onderstand (basisbedrag 87 dollar per twee weken, eventueel aangevuld met een toeslag voor zelfstandig wonen van 20 dollar of voor een gezamenlijke huishouding van 51 dollar). Van die 211 personen ontvingen er naast het basisbedrag nog eens 108 een AO-toeslag, arbeidsongeschikheid, van 100 dollar en 26 een kindertoeslag (van 25 dollar voor het eerste en 13 dollar voor het tweede en derde kind. Het aantal personen op Bonaire dat een AOV-uitkering (ouderdomsvoorziening) ontvangt was op 31 maart van het afgelopen jaar 2290 (567 dollar per maand eventueel aangevuld met een partnertoeslag van 389 dollar).

Maar ook werk en inkomen zijn in veel gevallen geen vetpot. Werk betekent alleen in bepaalde sectoren (zoals overheid, onderwijs, gezondheidszorg en grote private bedrijven) een vaste baan met een op een CAO gebaseerd salaris. Mensen met een inkomen op minimumniveau, maar ook met middeninkomens zoeken noodgedwongen naar allerlei vormen van bijverdiensten. Uit het rapport: "Een inkomen verkrijgen door het hebben van meerdere banen en baantjes is niet ongebruikelijk en wordt niet als ideaal, maar wel als realiteit gezien. Sommigen hebben twee fulltimebanen, anderen hebben losse bijverdiensten."

Op Bonaire is, zo bleek uit het onderzoek, altijd wel los werk te vinden. Al is het sinds 10-10-'10 door allerlei nieuwe (en ook nageleefde) regels lastiger geworden om iets bij te verdienen. Voor de getroffenen heeft dat inkomensverlies opgeleverd, dat niet of moeilijk kan worden gecompenseerd. Op Bonaire wordt aangegeven, dat ook kinderen soms meewerken, bijvoorbeeld in de supermarkt, om een bijdrage te leveren aan het gezinsinkomen. Ook gaat men soms vissen in de hoop zelf de maaltijd te vangen.

Een voorbeeld uit het rapport: een alleenstaande moeder op Bonaire heeft drie kinderen, ze verdient het minimumloon bij een wasserette. De vader van de kinderen betaalt niets, hij zit in de gevangenis. Ze woont in een huis van de woningbouwvereniging Fundashon Cas Bonairiano en betaalt haar elektra via Pagabon (systeem om consumenten te helpen hun elektriciteitskosten maandelijks te controleren en om vooruit te betalen) als ze daar geld voor heeft. Ze gaat overal lopend naar toe, heeft geen geld voor de bus. Haar zoon van 14 werkte (totdat de Voogdijraad dat verbood) er na school bij van vier uur 's middags tot 's avonds laat in een supermarkt. Hij droeg zijn geld af aan zijn moeder, het is bestemd voor eten en voor Pagabon. Hij verdiende er circa 200 dollar per maand mee. De dochter van 21 jaar zit op het beroepsonderwijs. Ook zij draagt haar verdiensten van 350 dollar af aan de moeder ten behoeve van het gezin.

Armoedebeleid

De cijfers van onderstand en AOV zijn de officiële cijfers, maar bekend is dat er ook nog een groep is die geen beroep doet op de uitkeringen. De stille armoede op Bonaire is – zeker voor wie al dan niet dagelijks ook binnen de woningen op het eiland kijkt – nog groter. De teneur van het rapport Armoede in Caribisch Nederland, een verkenning, laat echter niets te raden over. De situatie van de mensen aan de onderkant van de samenleving behoeft verdere verbetering. De besturen van de eilanden zijn voor het armoedebeleid weliswaar de eerstverantwoordelijke overheid, maar kunnen dat niet zonder de hulp en bijdragen vanuit het Rijk. En of inmiddels naar aanleiding van de in de verkenning uitgesproken (Nederlandse) ministeriële intenties daar wat aan gaan veranderen? Helpen gaat het zeker doen. Maar voldoende? Het is in ieder geval de bedoeling dat de bijzondere onderstand wordt verruimd zodat daar meer gebruik van kan worden gemaakt, met name voor de kosten van schoolbenodigdheden. De toeslag voor arbeidsongeschikten in de onderstand wordt verhoogd met 50 procent ten opzichte van het huidige niveau en een deel van de kosten voor de nutsvoorzieningen als gevolg van de schaalnadelen op Caribisch Nederland zijn inmiddels ook deels omgeslagen naar Europees Nederland waardoor de stijging van 50 procent van de water- en elektriciteitsprijzen tot 'slechts' 15 procent is beperkt.

Werkgelegenheid zal, zo is de bedoeling, worden bevorderd door het concept van 'social return' toe te passen bij rijksbouwprojecten op Caribisch Nederland. Hiermee wordt de sociale impact van de projecten vergroot. Een voorbeeld hiervan is het instellen van leerlingbouwplaatsen. Er wordt vanuit het Rijk ook een extra investering gedaan in de kinderopvang op Caribisch Nederland. En in het kader van de meeropbrengst aan belastinginkomsten over 2011 is met het ministerie van Financiën een pakket maatregelen afgesproken dat enerzijds de koopkracht verbetert en anderzijds de economie op de eilanden verder stimuleert. In het pakket zitten maatregelen die de vastgoedbelasting verminderen, accijnzen op brandstof verlagen en de belastingvrijstelling voor eerste levensbehoeften verruimen. Een voordeel sinds 1 januari van dit nieuwe jaar van welgeteld 8 procent. Maar duur blijft alles.

Medisch

Vragen over... buikgriep/diarree

Tekst: Wouter Mol

Wat is buikgriep?
Buikgriep of gastro-enteritis is een ontsteking van het maagdarmkanaal die vooral in de winter (Nederland/Europa) optreedt in de vorm van epidemieën. Eigenlijk is het een overkoepelende term voor alle maagdarmontstekingen.

Waardoor wordt het veroorzaakt?
Buikgriep kan een virale, een bacteriële of een parasitaire oorsprong hebben.
De meest voorkomende vorm van buikgriep is de virale buikgriep. De virussen worden weggevoerd met uw stoelgang en worden vaak overgedragen door vuile handen. Epidemieën breken dan ook vaak uit op plaatsen waar veel mensen samenleven, zoals op scholen en in rusthuizen.
Bacteriële gastro-enteritis komt minder vaak voor. Deze vorm van buikgriep is ernstiger. De meest voorkomende oorzaak van bacteriële gastro-enteritis is salmonella. Salmonella kan voorkomen in voedingsmiddelen.
Als alleen de maag getroffen is, spreekt men van een gastritis. Als ook de darmen getroffen zijn, spreekt men van een enteritis.

Wat zijn de symptomen?
Misselijkheid, braken, buikkrampen, diarree en soms lichte koorts zijn de meest voorkomende symptomen bij een aandoening veroorzaakt door een virus. Na een of twee dagen verdwijnen de klachten meestal spontaan.
Een buikgriep als gevolg van een bacterie (bijvoorbeeld salmonella) kan echter heviger klachten geven, zoals hoge koorts, meer diarree en soms zelfs bloed in de ontlasting. Bovendien houden de klachten veel langer aan.

Ongeveer de helft van het aantal personen dat met het virus in aanraking komt, krijgt effectief buikgriep. Tussen de infectie en het optreden van de eerste klachten zitten doorgaans een tot drie dagen.
Buikgriep is steeds goedaardig. Het enige risico verbonden aan deze aandoening is uitdroging door het braken en/of de diarree. Uitdroging treft vooral ouderen en kleine kinderen.

Wat is de oorzaak van de 'epidemie' op Curaçao?
Net als elders in Europa wordt ook Curaçao getroffen door een golf van buikgriep. Het gaat om een virale infectie, veroorzaakt door het zogeheten norovirus dat elk jaar actief is tussen november en maart (Europa/Nederland). Door de toename van het aantal vluchten en bezoekende toeristen wordt het virus steeds sneller verspreid vanuit Europa naar bijvoorbeeld Curaçao.

Wat is een norovirus?
Het norovirus komt voor in oppervlaktewater, rauwe schaal-, schelp- en weekdieren (zoals oesters), rauwe groente en fruit.
Virussen zijn vreselijk klein en de norovirussen zijn zelfs voor virusbegrippen heel erg klein, ongeveer 30 nanometer (dat is 0,000000030 meter). Dat is 30 keer zo klein als een salmonella-bacterie. Virussen bestaan uit niet meer dan wat genetisch materiaal met een eiwitschilletje. Dit genetisch materiaal is te vergelijken met een codeboek. Als een virus een cel van het lichaam weet binnen te dringen 'leest' die cel welke viruseiwitten gemaakt moeten worden voor nieuwe virusdeeltjes. Dit staat allemaal beschreven in het codeboek. Ook maakt de cel het genetisch materiaal na, doet het laagje viruseiwit eromheen en klaar is kees: zonder het te weten werkt de cel mee aan zijn eigen ondergang.
Dat namaken van het genetisch materiaal gebeurt nogal slordig, waardoor virusnakomelingen een beetje van elkaar verschillen. Op dit moment zijn 19 typen van het norovirus bekend die weer te verdelen zijn in meerdere subtypen.

Hoe raakt u besmet?
De meeste ziektemakers die buikgriep veroorzaken verspreiden zich via de zogenaamde fecale orale route (letterlijk: van de kont naar de mond). Poep en braaksel van een geïnfecteerde persoon kunnen gemakkelijk vele miljoenen virusdeeltjes bevatten. Iemand met vieze handen waar restjes braaksel of poep met virus aan zitten, kan dus gemakkelijk een ander infecteren. Zeker als u bedenkt dat norovirussen ook nog eens vreselijk besmettelijk zijn en dat u maar heel weinig virus binnen hoeft te krijgen om ziek te worden. Ongeveer de helft van het aantal personen dat met het virus in aanraking komt, krijgt effectief buikgriep, maar dit is afhankelijk van het aantal virusdeeltjes dat binnenkomt (dosis) en de afweer van de persoon (immuniteit).

Handen wassen na toiletbezoek verkleint de kans op besmetting.

Hoe voorkomt u bacteriële buikgriep?
U kunt zelf de kans op besmetting verkleinen door een goede persoonlijke hygiëne door bijvoorbeeld steeds uw handen te wassen na een bezoek aan het toilet. Denk eraan dat ook de deur- en de doortrekknop besmet kunnen zijn als iemand diarree heeft, dus ook die knoppen goed poetsen. Besmettingen door voedsel kunnen worden voorkomen door het eten goed gaar te bakken/koken en geen rauwe- of half rauwe eieren te eten.

Hoe voorkomt u virale buikgriep?
Eigenlijk gelden dezelfde regels als voor het vòòrkomen van infecties door bacteriën, alleen kunnen norovirussen wat beter tegen hitte en tegen de meeste schoonmaakmiddelen. U moet eten dus goed verwarmen en met schoonmaken nog beter uw best doen.

Hoe voorkomt u een parasitaire buikgriep?
Ook hiervoor gelden dezelfde regels van persoonlijke hygiëne als bij de bacteriële en virale verwekkers. Indien u naar het buitenland gaat moet u zich goed laten informeren over het risico en het voorkomen van parasitaire infecties ter plaatse.
Als u buikklachten hebt en u bent in het buitenland geweest moet u dit ook altijd aan uw huisarts melden.

Wat kunt u zelf aan buikgriep doen?
Geen enkel geneesmiddel kan de duur van buikgriep of diarree verkorten, tenzij het een parasitaire infectie (bijvoorbeeld amoebe, giardia) die men in het buitenland opliep betreft. Ook pijnstillers, antidiarree- of antibraakmiddelen zijn niet nodig.
Vul het verloren vocht aan door voldoende te drinken. Voor volwassenen is de maatstaf twee glazen per ontlasting, zodat men zeker om de drie tot vier uur moet plassen. Ook kinderen met buikgriep moeten veel drinken.
Water, thee, cola, soep, rijstwater en yoghurtdranken zijn geschikt. Maar ook vruchtensap zoals sinaasappelsap kan. Het bevat natuurlijke suikers die ervoor zorgen dat het vocht goed door de darmen wordt opgenomen. Het brengt ook kalium aan dat bij diarree verloren gaat. Alleen appelsap wordt afgeraden omdat het de darmen irriteert.
Blijf eten waar u zin in heeft. Bij acute diarree kan de darm nog voedsel opnemen. Een tekort aan calorieën zou zelfs de duur van de diarree verlengen. Vermijd te veel zoetigheid en laxerende stoffen (pruimen, sterke koffie, vette spijzen).
Geef baby's borstvoeding of onverdunde flessenvoeding. Geef extra vocht (bijvoorbeeld water, babythee, rijstwater) zoveel als de baby wil. Ook fruitpapjes, groenten en brood kunnen best als de baby er zin in heeft.
Gebruik geen ORS (Oral Rehydration Solution) op eigen houtje. Een onjuiste bereiding kan gevaarlijk zijn voor de baby. ORS is niet nodig voor een gewone, acute diarree.
Gebruik liever geen middelen tegen diarree. Middelen tegen diarree bestrijden de verschijnselen, maar niet de oorzaak en de dreigende uitdroging.
In zeldzame gevallen en om praktische redenen kunnen volwassenen en kinderen vanaf acht jaar een antidiarree middel nemen op basis van loperamide (imodium).

Wouter Mol is huisarts te Curaçao

Mens & Psyche

Problematisch alcoholgebruik

Tekst: Milangela Plate

We leven in een zonovergoten paradijs; een lekker koud biertje na een dag hard werken, een wijntje bij een mooie zonsondergang, een cocktailtje op een strand, een biertje bij de snèk met enkele maatjes. Als we menig sociale drinker mogen geloven zijn dit enkele dingen die het paradijselijke plaatje compleet maken. Bij vele andere gelegenheden zoals geboorte, overlijden, carnaval en seú, wordt eveneens het glas geheven.

Het nuttigen van alcohol wordt in veel samenlevingen, inclusief de Curaçaose, gezien als een normale sociale activiteit; een geaccepteerd onderdeel van onze levensgewoonten. En we staan er soms helemaal niet bij stil hoeveel we eigenlijk drinken, met als gevolg dat een aanzienlijke groep mensen ongemerkt teveel alcohol drinkt.

Wanneer we kijken naar richtlijnen voor verantwoord alcoholgebruik, kunnen we zeggen dat een maximum van drie glazen alcoholhoudende drank per dag (21 eenheden per week) voor mannen nog onder verantwoord alcoholgebruik valt. Voor vrouwen ligt de grens bij twee glazen per dag oftewel maximaal 14 eenheden per week.

Eén eenheid alcohol staat gelijk aan:

- 250 ml bier met een gemiddeld alcoholpercentage (4-6 procent) of,
- 125 ml (glas) wijn of,
- 35 ml (borrelglas) sterke drank of,
- 75 ml (port-, sherryglas) port of sherry.
-

Deze eenheden alcohol zijn standaardhoeveelheden drank, zoals men die over het algemeen schenkt in restaurants, cafés en andere openbare gelegenheden. Wanneer men zelf thuis een glaasje inschenkt, gebeurt dat doorgaans in grotere glazen en dus veel royaler.

Sociale drinker
Mensen die niet op dagelijkse basis alcohol nuttigen, maar voornamelijk bij gelegenheden zoals feestjes en uit eten, noemt men sociale drinkers. Van sociale drinkers kan gezegd worden dat zij hun drankgebruik over het algemeen goed onder controle hebben, hun denken en handelen worden niet door alcohol beheerst en zij ondervinden op lichamelijk, sociaal of beroepsmatig gebied geen nadelige gevolgen van hun drinkgedrag.

'Binge drinking'
De term 'binge drinking' wordt gebruikt in die gevallen waarin mensen, in een groep of alleen, in korte tijd veel alcohol drinken, veel meer dan verantwoord. Voor mannen komt dit neer op minstens vijf glazen in twee uur tijd en bij vrouwen gaat het om minstens vier glazen in twee uur tijd. Hierdoor kan het lichaam in korte tijd vergiftigd worden met alcohol. Omdat 'binge drinkers' vaak gezellig in een groep drinken en er vervolgens weer mee ophouden, wordt hun drinkgedrag minder snel als problematisch gezien. Tenzij er natuurlijk sprake is van vervelend gedrag, zoals ruzie, geweld of vandalisme. 'Binge drinken' komt veel voor onder studenten, maar ironisch genoeg ziet men dit verschijnsel ook veel terug in de sportwereld, waarbij sporters na een wedstrijd nog even gezellig napraten en borrelen in de sportkantine, onder de boom, naast het veld of elders. Het zal u wellicht niet verwonderen dat overmatig drankgebruik, zoals 'binge drinken' nadelige gevolgen heeft, waaronder verkeersongelukken, hartstilstand, hersenschade of coma.

Gewoontedrinker
De gewoontedrinker drinkt veelal dagelijks, ook wanneer hij of zij alleen is, bijvoorbeeld na een werkdag. De omgeving van een gewoontedrinker heeft geen last van het dagelijkse alcoholgebruik van de gewoontedrinker, soms ook omdat het alcoholgebruik stiekem gebeurt. Wanneer vrouwen meer dan 4 eenheden per dag nuttigen en mannen meer dan 6 eenheden per dag, dan spreken we van alcoholmisbruik.

Probleemdrinker
Een probleemdrinker ervaart een groot verlangen naar drank en drinkt dan ook iedere dag. Sterker nog, zijn dag staat van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat in het teken van alcohol. Hij heeft in zijn beleving alcohol nodig om goed te kunnen functioneren en meent ook dat dingen veel beter lukken met alcohol op. Het alcoholgebruik fungeert in veel gevallen als een ontsnapping aan de problemen waarmee betreffende persoon zich anders dagelijks geconfronteerd ziet. Bij probleemdrinkers is er sprake van een alcoholverslaving, ook wel alcoholafhankelijkheid of alcoholisme genoemd.
Een probleemdrinker heeft zijn alcoholgebruik niet meer onder controle; alhoewel een probleemdrinker soms wenst het drinken te stoppen of te minderen, lukt het hem alsmaar niet. En omdat zijn lichaam zo gewend is geraakt aan alcohol, moet een probleemdrinker steeds meer gaan drinken om hetzelfde effect ervan te krijgen. Zo komt hij langzaam aan in een destructieve spiraal terecht, want wanneer een probleemdrinker stopt met drinken krijgt hij door de gewenning last van ontwenningsverschijnselen ofwel afkickverschijnselen. Dit uit zich bijvoorbeeld in misselijkheid, zweten, angst, slecht slapen en trillende handen. Om deze nare verschijnselen niet te krijgen moet de probleemdrinker alcohol blijven drinken. Er gaat vervolgens steeds meer tijd zitten in het kopen en drinken van alcohol en het bijkomen van het drinken. Alcohol wordt voor hem veel belangrijker dan andere dingen, waarna hij bijvoorbeeld van elkaar vrienden en familie verliest en hij zijn hobby's, baan of opleiding opgeeft.

Alcohol wordt vaak geassocieerd met gezelligheid. Als het niet meer gezellig kan worden zonder alcohol, is er echter een probleem.

Effecten op gezondheid
Langdurig, overmatig alcoholgebruik heeft zonder meer schadelijke gevolgen voor de gezondheid. Probleemdrinkers krijgen in toenemende mate te maken met nadelige lichamelijke gevolgen. Zo hebben alcoholverslaafden een grotere kans op het krijgen van maagproblemen, leverfalen, problemen met hart- en bloedvaten (hoge bloeddruk, hartritmestoornissen of zelfs een hersenbloeding) en meer kans op kanker van mond en keelholte, het strottenhoofd en de slokdarm, borstkanker bij vrouwen, kanker aan lever en dikke darm. Ook geestelijke problemen en hersenbeschadigingen blijven niet uit bij langdurig en overmatig alcoholgebruik, waarna een probleemdrinker te maken krijgt met slaapproblemen, moeite met de concentratie, een slechter geheugen, trager denken, zich minder goed kunnen aanpassen aan nieuwe situaties en tegenslagen of het syndroom van Korsakov. Ook het karakter en het vermogen om zich een adequaat oordeel te vormen worden erdoor beïnvloed, waardoor mensen sociale problemen krijgen en onnodige risico's nemen, wat kan uitmonden in onder meer verkeers- en bedrijfsongevallen.

Middelbare leeftijd
Belgisch onderzoek laat zien dat jongeren op steeds jongere leeftijd alcohol nuttigen, dat carrièrevrouwen eveneens alcoholproblemen kennen en dat alcoholproblemen ook op latere leeftijd voorkomen, zowel onder mannen als vrouwen; mensen van middelbare leeftijd drinken dubbel zo vaak dagelijks dan jongeren en doen dit vaker thuis. Een kwart van de populatie drinkt regelmatig meer dan de dagelijks aanbevolen hoeveelheid. Deze alcoholproblemen bij ouderen gaan vaak gepaard met andere problemen, zoals een depressie, eenzaamheid, ontslag op het werk of zingevingsproblematiek.

In de volgende rubriek zal (meer) aandacht worden besteed aan de psychische effecten van alcohol.

‘Particulier initiatief loont’

Stap voor stap krijgt Nos Welita gestalte

De opzet was vanaf het begin om het gebouw aircoloos te maken.

Steentje voor steentje en stap voor stap wordt het grote plan om het beste tehuis voor ouderen op Curaçao van de grond te tillen realiteit. Het begon met een idee en nu staat het nieuwe bejaardentehuis Nos Welita er bijna. Dankzij de hulp van heel veel mensen, meer dan 80 bedrijven en instanties en het onuitputtelijke enthousiasme van initiatiefneemster Sandra Hay.

Tekst: Judice Ledeboer Foto’s: Ken Wong

Hay bruist van de energie. En wat dit project, de bouw van het nieuwe bejaardenhuis, betreft is ze niet te stoppen. De bouw vordert gestaag en gaat het nu de laatste fase in. Er moet nog heel veel gebeuren. Hay en architect Carlos Weeber, die beiden vanaf dag één betrokken zijn bij het project, hebben ieder een andere openingsdatum in hun hoofd. Het plan is om 1 april klaar te zijn. Weeber gelooft er in, Hay niet. Het is typisch de manier waarop deze twee samenwerken. Lekker kibbelen en gewoon doen wat je moet doen. “We werken heel goed samen”, zegt Hay lachend. Het bejaardenhuis is voor minderbedeelde ouderen uit de samenleving, om ze een rustige, liefdevolle oude dag te bieden.

Hay is geboren en getogen in de Schilderswijk in Den Haag. “Ik weet hoe het is om niet veel te hebben, ik heb het zelf meegemaakt”, zegt ze en wappert haar woorden weg, want het gaat niet om haar, maar om haar project, dat zij is begonnen en waar zij de ‘trekker’ van is.
Toen zij ruim vijf jaar geleden met haar gezin op Curaçao kwam wonen, kwam ze in aanraking met mensen die in pure armoede leefden. “Ik wist dat er armoede was, maar wat ik toen zag was een shock voor me en ik vond dat ik iets moest gaan doen om die mensen te helpen.” Ze benaderde een stichting en zei: “Ik wil iets groots gaan doen.” Ze kreeg het advies om zelf een stichting op te richten en binnen een mum van tijd was er de Stichting Biba Miho. “Dit betekent van alles: een nieuw begin, nieuw leven, nieuw wonen, een nieuwe start”, legt Hay uit.
Haar eerste project was het adopteren van twee jonge alleenstaande moeders die samen acht kinderen hadden en in een huis woonden, zonder vloer, alleen diabaas, zonder keuken en badkamer en waar drie kinderen in een stapelbed sliepen. Hay hielp de vrouwen aan een baan en regelde iedere week een voedselpakket - ook voor anderen en regelde zelfs nieuwe bewoning voor mensen die dat nodig hadden.

> Ik ben iedereen zo dankbaar

Dit kon ze doen dankzij de hulp van de Tafelronde Curaçao die tijdens een veiling 400.000 gulden voor haar stichting inzamelde en andere bedrijven die gul gaven aan de stichting Biba Miho. Hay’s enthousiasme om mensen die in armoede leven of die hulp nodig hadden te ondersteunen, was niet te stoppen en ze wilde meer doen, wilde een groot project opzetten. Via radio Dolfijn werd Hay geattendeerd op het bejaardenhuis Nos Welita dat onder erbarmelijke omstandigheden bejaarden opvangt. Het huis was namelijk totaal niet geschikt voor ouderen en moest grondig gerenoveerd worden.
Hay schakelde een bouwspecialist in om te kijken wat er gedaan kon worden om het tehuis te renoveren, maar het advies was: afbreken en opnieuw bouwen. Maar waar moesten die ouderen naartoe als het tehuis eerst moest worden afgebroken en dan weer moest worden opgebouwd? Hay zag dat de nood hoog was en regelde in korte tijd ontmoetingen met allerlei mensen en het plan om een nieuw tehuis te gaan bouwen kreeg ‘body’ toen de overheid een stuk grond ter beschikking stelde. “Maar ik moest voor de rest zorgen”, zegt ze. “Ik had verder niets, maar wel een stuk grond.”
Hay vroeg de bekende architect Carlos Weeber of hij een ontwerp kon maken en toen begon haar enthousiaste, soms moeizame tocht op zoek naar geld om het bejaardenhuis te kunnen financieren. Wederom was het de Tafelronde Curaçao die haar een startkapitaal schonk, maar dat was bij lange na niet voldoende. Er was namelijk begroot dat het project 1,2 miljoen gulden zou gaan kosten. “We moeten gewoon beginnen”, zei Weeber, “dan komt de rest vanzelf.” En zo is het ook gegaan, want synchroon aan de bouw, vanaf het fundament en de eerste paal in de grond, druppelden de gelden binnen, maar het was niet alleen harde valuta die geschonken werd. Bedrijven, organisaties, mensen uit binnen- en buitenland, honderden droegen letterlijk en figuurlijk hun steentje(s) bij, in de vorm van goederen en fysieke hulp en ook in het verlenen van diensten.

> Ik weet hoe het is niet veel te hebben

Regeltante

Hay: “En dan wil ik Bernadette Zweerman speciaal noemen. Zij kwam zelf naar me toe of ze iets voor me kon doen. Zij is degene die achter subsidies is aangegaan en aangaat, zij benadert mensen en bedrijven, zij regelt gewoon van alles, noem haar maar ‘de regeltante’ van het project’. “En ik wil ook Mundo Willems nog noemen. Hij is hier vanaf het begin iedere dag geweest om te helpen bij de begeleiding van de bouw. Helemaal vrijwillig en hij wilde er geen cent voor hebben! Ongelofelijk wat die man voor het project heeft gedaan!”

Hay weet niet hoe ze haar dankbaarheid moet uiten aan iedereen die heeft bijgedragen en nog steeds bijdraagt. Terwijl ze dat diverse keren zegt tijdens het gesprek zwaait ze haar armen in de lucht. Ze wil iedereen omarmen, maar ze weet niet hoe. “Ik ben iedereen zo dankbaar. Het is heel bijzonder hoe mensen gereageerd hebben op mijn gebedel om geld. Overal waar ik kwam en kom spreek ik mensen aan. Ik denk soms dat mensen wegduiken als ze me aan zien komen”, zegt ze. Ze is zo langzamerhand Nos Welita geworden. Ook door de publiciteit die ze de laatste jaren kreeg, want de samenleving werd goed op de hoogte gehouden via de media. Hay vindt het allemaal “Geweldig! Ongelofelijk! Zo lief van iedereen!”

Ze geeft allerlei voorbeelden van giften in de vorm van geld, (bouw) materialen en diensten. “Bedrijven gaven bouwmaterialen, beton, het dak werd gelegd, ik kreeg alle tegels voor de vloer in het pand, de oprijlaan wordt gemaakt, gratis, inclusief materialen, we kregen verf, jongens van de Nederlandse landmacht en de marine hebben staan schilderen, als ik maar niemand vergeet! Deuren, renteloze lening van een bank, een tuinbedrijf gaat bomen leveren voor de tuin en straks komt er iemand om te kijken welk sanitair we nodig hebben.”
“We hebben ook al ziekenhuisbedden. Veertig. Van die hele mooie uit Nederland gekregen. Scholieren van diverse scholen organiseerden acties om geld in te zamelen. En toen het project vorderde moesten we het laten beveiligen tegen ongewenste gasten in het pand. Iemand bood ons gratis security aan. Ook veel particulieren schonken geld. Mensen vragen geld voor hun verjaardag en dat krijgen wij dan, twee jonge jongens hebben net in hun vakantie geld ingezameld en kwamen dat brengen, 2000 gulden! Een lieve meneer maakt als hobby lampen van kalebassen. Hij bood een lamp aan en die is geveild voor 10.000 gulden. En nu zitten we al op de 1, 6 miljoen gulden. En dat hebben we echt nodig, want zo’n project wordt toch altijd duurder dan gepland. Het gebouw staat er in ieder geval en het is bijna af.” Dankzij een recente donatie van de Isla van 250.000 gulden kan het project nu afgerond worden.

Langer geduurd

Hay komt iedere woensdag op de bouw, samen met architect Weeber, om te kijken hoe de werkzaamheden gevorderd zijn. De bouw heeft langer geduurd dan het plan was en dat had te maken met een gebrek aan gelden. “We hebben de bouw nooit helemaal stop gezet. Als er bijna geen geld meer was dan werkten er altijd wel een paar bouwvakkers door en als er weer geld was werd de ploeg aangevuld.”
Architect Weeber moest zich bij het ontwerp van het gebouw houden aan het programma van eisen dat door het bestuur en de directie van het huidige bejaardenhuis was opgesteld. De opzet was vanaf het begin om het gebouw aircoloos te maken. “Dus bij het ontwerp heb ik goed gelet op de zon en de wind”, legt Weeber uit. “Ik heb het zo ontworpen dat het gebouw nooit opwarmt. De buitenmuren staan niet in de zon en het dak is zwaar geïsoleerd. Dat heb je op Curaçao nodig. Er zit een laag van 16 cm isolatiemateriaal. Ik heb dat laten uitrekenen op de TU in Delft.” Een rondleiding door het gebouw geeft duidelijkheid over de manier waarop een pand aircoloos kan zijn. De muren lopen niet door tot het plafond, waardoor er ventilatie is door het gehele pand. Er zijn nergens glazen ramen, maar er komen shutters die de zon buiten houden en frisse lucht binnenlaten.

De bouw vordert gestaag en gaat nu de laatste fase in.

Het gebouw is simpel en zeer doeltreffend. Bij binnenkomst door de voordeur komt men via een kleine hal in een grote ruimte in de lengte van het pand dat het dagverblijf wordt en aan de andere kant van het pand in de lengte is de eetruimte. Daar tussenin, in het midden zijn vier grote zalen waar tussen de 9 à 10 personen kunnen verblijven. Tussen twee zalen in zijn toiletten, douches en wastafels. De slaapzalen komen direct uit op het dagverblijf en aan de andere kant op de eetruimte. Aan de ene kant van het gebouw zijn de keukens met opslagruimte voor voedingsmiddelen en aan de andere kant van het gebouw is de ziekenboeg met aparte kamers voor de arts, een behandelkamer en twee ziekenkamers, waar maximaal vijf personen kunnen verblijven. Er is ook een aparte ruimte voor de personeelsleden, die hun eigen ingang hebben. Rond het gebouw is een tuin. Het plan is om er een moestuin te maken zodat men eigen groenten en fruit kan verbouwen. Er is op allerlei manieren rekening gehouden met de beheersing van kosten en gemak voor de bewoners. Er zijn nergens drempels en alles is gelijkvloers en alle deuren zijn schuifdeuren. Om waterkosten te besparen is er onder het pand een enorme waterbak gemaakt van 300 kubieke meter. Al het regenwater wordt daarin opgevangen. Dit water is bestemd voor alle gebruik, behalve als drinkwater. “Voor iedereen is er 40 kubieke meter per dag beschikbaar”, zegt Hay trots. Er is ook een waterput in de tuin om de tuin in de toekomst te kunnen bewateren.

Weeber kreeg vrije hand

Weeber is blij dat hij in zekere zin de vrije hand heeft gekregen om een bejaardenhuis te ontwerpen dat bij de Curaçaose cultuur past. Hij spreekt zijn ergernis uit over het feit dat er dikwijls in eerste instantie gekeken wordt naar normen zoals die in Nederland worden gesteld. “Maar het is hier anders. Qua cultuur en het klimaat. Daar moet je rekening mee houden. In Nederland mogen mensen maar met maximaal twee personen in een kamer, maar dat is hier niet haalbaar. Veel te duur. De wens van het bestuur en de directie van het bejaardenhuis was ook om zalen te maken.” Weeber heeft het gebouw ontworpen in de kleuren blauw en wit. Over de binnenkant van het gebouw zijn Hay en hij het nog niet helemaal eens, maar daar komen ze ongetwijfeld uit. “We denken erover om ook binnen de kleur blauw te gebruiken. Tot hier en dan wit”, legt hij uit en hij wijst aan tot welke hoogte. Op de vraag wat hij het leukste deel van het gehele project vond zegt hij: “Dat moet nog komen. Dat is het moment dat alles af is.” Ook Hay kijkt uit naar het moment dat de bouw voltooid is en het gehele pand is ingericht. “Wij werken volgens het turn key-principe. We geven de sleutel en de ouderen kunnen er zo in gaan wonen.”
En dan? Als dit project klaar is? Wat ga je dan doen? “Dan ga ik uitrusten. Ik realiseer me nu dat ik best een risico heb genomen. Ik denk dat als we niet gewoon waren begonnen dat het nooit gelukt was. Het geld inzamelen was ook best moeilijk. Straks wil ik iets voor mezelf gaan doen. Ik ben best creatief. Misschien ga ik wel beeldhouwen.”
Het einde is in ieder geval in zicht. Er moet nog heel veel gedaan worden. Het zijn de bekende ‘zware laatste loodjes’ tegen het einde van een project. “De afbouw is altijd zwaar”, zegt Hay, maar dankzij iedereen die mee heeft geholpen en iedereen die nog steeds actief bij de bouw betrokken is, staat er over een tijdje een nieuw bejaardenhuis, waar ouderen in rust kunnen genieten van hun oude dag.
“En als er nog mensen zijn die mee willen helpen, bel me, er is altijd wel iets te doen”, besluit Hay.

Voor meer informatie: www.bibamiho.com

Carlos Weeber en Sandra Hay.

'De schoonheid, de ziel, de natuur'

Tekst: Oeti Basilio

Ans Mezas-Hummelink, bezield door de schoonheid om haar heen, wordt op de eerste plaats geïnspireerd door haar innerlijke stem, haar 'innerlijke leiding'. Die innerlijke kracht of intuïtie die we allemaal bezitten, maar zo vaak negeren of ontkennen.
Mezas echter niet. De kunstenares, voor wie Curaçao sinds 1981 haar tweede vaderland is geworden, gelooft in schoonheid, kiest voor het zien van schoonheid, en zoekt daar dan ook altijd naar, ook te midden van pijn en chaos. Die schoonheid omvat het hele leven, vanaf de geboorte tot zelfs na de dood. Het omvat de schoonheid die in de mens zit, in de ziel, en het omvat de schoonheid van de natuur in al zijn details.
Ans Mezas kiest ervoor om die schoonheid te zien en observeert deze als met een vergrootglas in de hand. Ze kan er kippenvel van krijgen en het belangrijkste wat ze met haar werk wil bereiken is dan ook om middels haar werk dat geluksgevoel, dat gevoel van voldoening, door te geven.
"Dat wat mij helemaal beroert en helemaal bezielt, dat wil ik uitdrukken." Haar grote inspiratiebron voor haar meest recente werk, wijlen Georgia O'Keeffe die bekend is geworden om haar immens grote schilderijen van onder meer bloemen, verwoordt het voor haar op de perfecte manier: "I decided that if I could paint that flower in a huge scale, you would not ignore its beauty." Mezas: "Zoiets als Georgia O'Keeffe doet, vind ik adembenemend."
De precisie van het werken met potlood heeft de kunstenares voor het eerst gezien bij de zwart/wit-tekeningen van Celestino Valenti. Een meesterlijke precisie die de tekeningen er uit laat zien als ware het foto's. Bij het zien van zijn werk waarbij de huid en lichaamsdelen magistraal en sprekend getekend zijn: "Als iemand dat zo kan... dat wil ik dus ook leren." En zo gezegd, zo gedaan. Het gaat bij de zeer detaillistische en sprekende werken van Mezas, zowel bij haar portrettekeningen als haar meer tijd vergende kleurpotloodtekeningen, niet louter om een weergave van de buitenkant, maar om een weerspiegeling van het binnenste van de mens.
"Ik zoek heel erg naar het wezenlijke van de mens, naar die ziel die ik dan naar buiten probeer te laten komen in een portret of tekening."
Met veel geduld heeft ze haar eigen stijl en positivisme gecombineerd met die van haar inspiratiebronnen en leermeesters. Ger Siks, haar tweede inspiratiebron voor wat betreft de techniek van het kleurpotlood, werd aan haar voorgesteld door Ralph Prins, bekend om zijn Amnesty International-posters, zijn schitterende portretten van joodse mensen, en het Westerbork-herdenkingsmonument in Nederland. Onder de indruk van zijn werk, kreeg Mezas in Nederland les van Prins. Van Ger Siks die met zeer veel precisie anatomische kleurpotloodtekeningen maakte, kreeg ze vervolgens diverse tips waar ze mee aan de slag ging en die uiteindelijk hebben geleid tot haar eigen stijl. "Ger Siks en Celestino Valenti hebben er dus voor gezorgd dat ik dat soort werk doe, en ja, fragmenten van het menselijk lichaam vind ik heel, heel, heel spannend."
Sinds enkele jaren maakt Ans Mezas ook sieraden van zink, zilver en perspex. Het materiaal zelf is hierbij de grootste inspiratiebron. Zo vertelt ze van perspex: "Toen ik die doorzichtigheid ontdekte, die breking van het licht, want moet je kijken..." en helemaal enthousiast en nog steeds onder de indruk laat ze de schoonheid ervan zien. "Ik wist helemaal niet dat je er zoiets moois van kon maken. Spelenderwijs kom je dan op nieuwe ideeën en dan gaat dat vibreren van binnen van 'dat ga ik doen en dat ga ik doen'. En dat zijn dan allemaal van die cadeautjes die je dan zomaar krijgt, en ja, ik zie het als goddelijke geschenken."

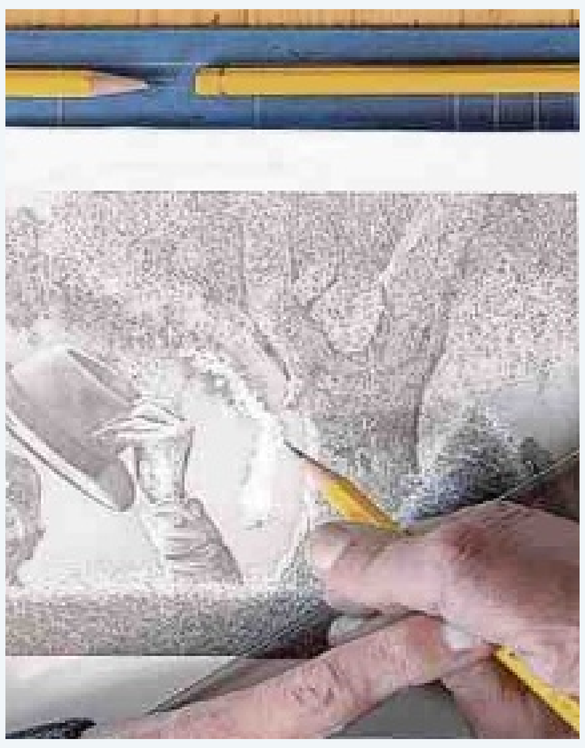

De voorkant van het boek Griezelige perfectie met tekeningen van Ger Siks.

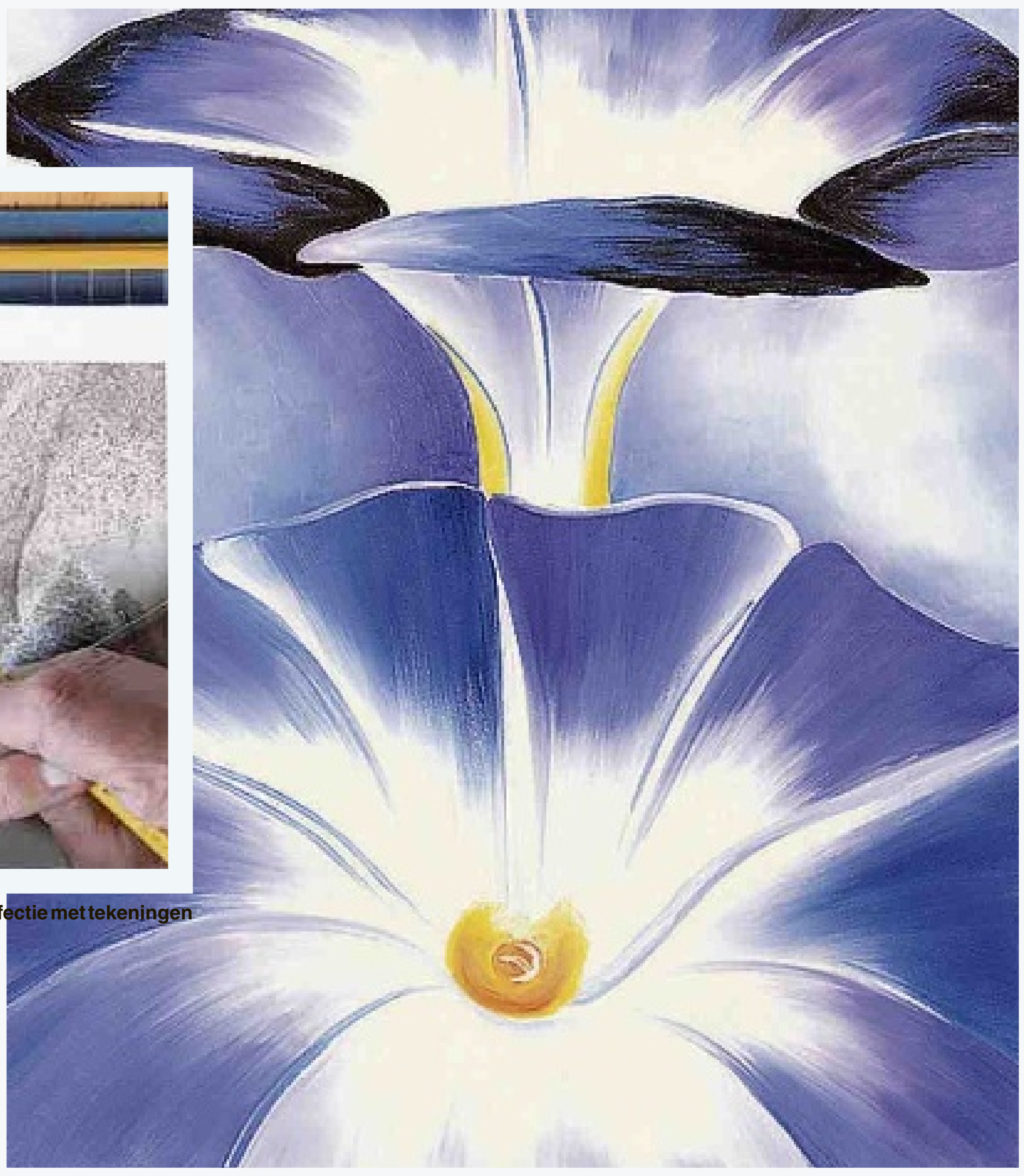

Blue Morning Glories van Georgia O'Keeffe.

White Flower on Red Earth van Georgia O'Keeffe.

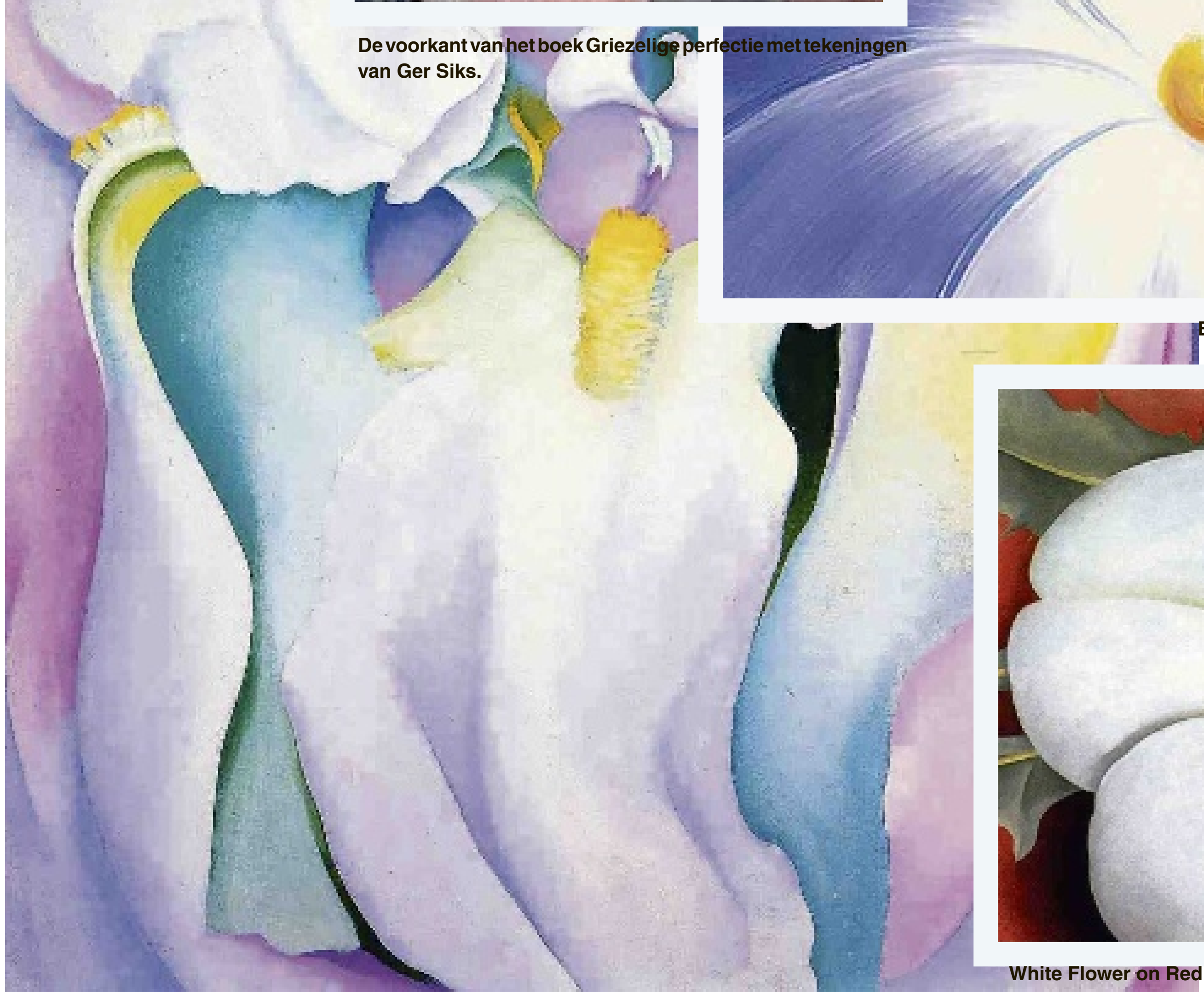

De bloemenschilderijen van Georgia O'Keeffe inspireren Ans Mezas-Hummelink. Hier Light of Iris.

Culturele Agenda

Mon Art Gallery

Mon Art Gallery toont tot half februari, behalve de vaste collectie van haar kunstenaars, prachtige sieraden van Margo Nelissen, Lara Schweighofer, Evelien Sipkes, Nicoline Querido-Winkel en Ans Mezas-Hummeling. En, noteert u alvast, half februari is er de bijzondere expositie van de Sabaanse kunstenares Heleen Cornet met schilderijen en aquarellen over de rainforest. In de komende maanden houden Ria Houwen, Mimi van Bindsbergen en andere kunstenaars schildersessies in het Rif Fort. Voor meer info: Tel. 462.2977.

Landhuis Bloemhof

In Landhuis Bloemhof is t/m 27 februari de thema-expositie 'Back to Nature - a hommage to the Mondi' te bezichtigen. Het is een groepsexpositie van lokale kunstenaars, te weten André Nagtegaal, Arlette Jonis, Asyla ten Holt, Babette de Waele, Babs de Brabander, Ellen Spijkstra, Gloria Luz Arellano, Goilo Brothers, Herman van Bergen, Julie Kooijman, Krista van der Meijden, Marjon Wegman, Marlies Schoenmakers, Midzy Longuevergne, Margo Nelissen, Martie Genger, Philip Rademaker, Rien te Hennepe, Serena Israel, Susan Rudolf en Tanya Haynes.
Landhuis Bloemhof heeft voor dit jaar de volgende planning van kunstexposities in petto:
Van 2 - 30 maart exposeert Brigitte Wawoe. Van 6 april tot 4 mei stelt Louis La Rooy zijn glassculpturen en borden tentoon. Landhuis Bloemhof hoopt dat van 8 mei tot 5 juni een expositie van Nelson Carilho door zal gaan. In augustus/september is er aandacht voor 150 jaar Vrijheid (afschaffing slavernij). In oktober zal er een groepsexpositie zijn van Marilyn Schanze als gastcurator. En in november/december is er hopelijk weer een Charles Eijck-expo op Curaçao na 60 jaar.

AtelierArt2gether

De maandelijkse workshop 'Maak kennis met een kunstenaar' wordt op zondag 17 februari van 09.00 tot 11.30 uur gegeven. Dit keer is het ontbijten met Toon Hermans. Een goede morgen zonder zorgen met het lezen van liedjes en teksten die worden verwerkt op grote vellen papier. Schrijven, tekenen met oliepastel en al schilderend hier een vrolijk geheel van maken. Inspirerend en ontspannend. Incl. materiaal, hapjes en drankjes in de sfeer van de kunstenaar 50 gulden. Deelnemers kunnen rekenen op een heerlijk ontbijt en de inmiddels beroemde Art2gether kruidenthee.
Astrid van Dorp geeft ook privéschilderles. In twee uur tijd worden heel veel schilderweetjes en -technieken behandeld en op maat lesgegeven.
Kan ook in de avonduren of weekenden. Atelier Art2gether is ook vrijblijvend te bezoeken en volgens afspraak. Er is een doorlopende expositie van eigen werk, kunstverkoop, schilderlessen en workshops, ook op locatie. Voor opgave of informatie: Kaya Ma Pieternella M12 (afslag St. Michiel) Tel. 5153141 of www.art2gether.com en www.facebook/AtelierArt2gether voor steeds het laatste nieuws.

Mon Art Gallery toont ook sieraden.

Landhuis Ascencion
Landhuis Ascencion houdt morgen open huis. De toegang is gratis. De dag begint om 10.00 uur met een oecumenische kerkdienst met voorganger vloot-aalmoezenier Frans Kerklaan. Het thema is 'Profeet in eigen land'. Voor de kleintjes is er een kindernevendienst.
Om 11.00 uur is er een rondleiding om en door het gerestaureerde en gemeubileerde landhuis. In en om het landhuis worden lokaal vervaardigde souvenirs tentoongesteld en verkocht. De dagspecial is tandorischotel. Kwartetto Klasiko I Romantico zorgt voor muziek en dans.

Stichting Vormingscentrum Landhuis Ascension organiseert op donderdag 7, 14, 21 en 28 februari ook rondleidingen door het landhuis. Vanaf 08.30 uur staat de koffie klaar. De beheerder brengt de deelnemers op de hoogte van de bijzonderheden en wetenswaardigheden van het Landgoed Ascencion en de flora en fauna in het omliggende natuurgebied. De rondleiding duurt ruim een uur. Deelname kost 10 gulden per persoon en koffie, cake en limonade zijn inbegrepen. Deelname is uitsluitend mogelijk bij aanmelding via tel. 864-1950 of 518-7265 of email: info@landhuisascencion-curacao.com.
Bij voldoende belangstelling organiseert de Stichting Vormingscentrum Landhuis Ascencion op vrijdag 15 februari een avondwandeling met een krioyo-maaltijd op Landhuis Ascencion. Vanaf 16.30 uur zijn de deelnemers welkom op het landhuis en is er koffie of limonade. Om 17.00 uur wordt vertrokken voor de wandeling. De route loopt onder meer langs Boca Ascencion waar zeeschildpadden zich regelmatig laten zien. Bij terugkeer op het landhuis staat er een maaltijd gereed en voor de kinderen een frietje. De toegangsprijs inclusief koffie en limonade bij aankomst, patia en de maaltijd bedraagt 27,50 gulden. Kinderen tot 12 jaar 12,50 gulden. Deelname is uitsluitend mogelijk bij opgave tot 12

Landhuis Ascension

Anekdotes van Amaryllis Sprock

‘Ontmoetingen in de spreekkamer’

Ze heet Amaryllis Sprock, is geboren op Curaçao, 69 jaar oud en woont in Apeldoorn. 69 Jaar, dit wordt ogenblikkelijk vergeten vanwege haar jeugdige uitstraling en het enthousiasme over het werk dat zij doet. Van opgeven wil Sprock niet weten.

Tekst: Marja Berk Foto's: Ken Wong

‘Moeder Aarde, ik groet u’
“Het beste met u en tot over drie weken.” Als ik mevrouw Leeflang bij het afscheid een hand geef, vraag ik of ik de groeten zal overbrengen aan haar land. “Volgende week vertrek ik voor twee weken naar Suriname.” “Mijn God…”. Mevrouw Leeflang, die ernstig depressief is geweest, gaat onmiddellijk weer zitten.“Twee weken maar naar Suriname? Da’s veel te kort.. en nooit eerder geweest? U gaat het leuk vinden. Maar ik moet u dan wel wat aanwijzingen geven. Luister. Zodra u in Suriname bent, gaat u een mooi plekje zoeken. U zorgt dat u wat water bij u heeft. Wij gebruiken daar een kalebas voor. U sprenkelt het water met uw hand over de grond en dan zegt u: ‘Moeder Aarde, ik groet u. Bescherm en begeleid me, zodat alles goed verloopt in mijn vakantie.”
“Wat een mooi gebruik, dat zal ik zeker doen. Maar kan de Moeder Aarde van Suriname ook hier in Nederland haar mensen beschermen en begeleiden?” “Jawel, dat kan.” “Weet u misschien dan voor mij ook een geschikt plekje in Suriname?” “Het moet een plek zijn waar u zich goed voelt. Luister maar naar uw hart. Als uw hart zegt: ‘hier voel ik me prettig’ dan is dat de plek. En gaat u ook met de korjaal? Vergeet niet uw schoenen uit te doen, voordat u de korjaal ingaat. U schept water uit de rivier met de hand, uw wast uw gezicht en voeten ermee en dan pas stapt u erin. Dat is om geen problemen te krijgen onderweg. En vooral goed luisteren naar de gids hoor, want er zijn plekjes in het oerwoud waar beslist niet gepraat mag worden. Uit respect voor onze voorouders.”
Ik ben onder de indruk van de vanzelfsprekende band met de natuur van deze vrouw… Maar dan flitst ineens de voorgenomen tocht met het binnenlands vliegtuigje door mijn hoofd. Het vliegtuigje waar ik mee over de groene jungle zal vliegen en die een uur later midden in het oerwoud gaat landen. Op mijn vraag of daar ook een ritueel voor bestaat, antwoordt mevrouw Leeflang heel overtuigd ontkennend. “U heeft dan al gesproken met Moeder Aarde, die blijft u beschermen, gedurende uw hele reis.”
Na deze wijze en geruststellende woorden pak ik mijn agenda weer tevoorschijn. Het tijdstip waarop ik in Suriname water op Moeder Aarde ga plengen leggen wij vast, ook op haar afsprakenkaart. Zij zal in gedachten aanwezig zijn op het moment dat ik ook voor haar de bescherming en de begeleiding aan Moeder Aarde ga vragen, die zij in Nederland nodig heeft.

Op 19-jarige leeftijd verlaat zij haar geboorte-eiland om in Nederland een verpleegkundige opleiding te volgen. Daarna doet zij een Intensive Care-opleiding. Zij keert terug naar Curaçao om samen met Dr. Kroon, voormalig longarts, een Intensive care unit op te zetten, die nog steeds bestaat. Na ruim twee jaar gaat zij weer naar Nederland om de docentenopleiding te volgen.
Ze blijft. Als docent werkte ze bij verpleegkundige opleidingen en gaf lessen in Interculturele Communicatie en Vaardigheden aan de Hogeschool van Utrecht. “Tja”, zegt Sprock, “en zo rol je weer verder. Ik heb mij een aantal jaren ingezet als project-coördinator voor de instroom van migranten in de gezondheidszorg en kwam als sociaalpsychiatrisch verpleegkundige terecht bij AMC De Meren, een Amsterdamse instelling voor geestelijke gezondheidszorg.”
In die hoedanigheid belandt zij in een reis die nog steeds voortduurt. Inmiddels heeft zij , hoewel gepensioneerd, een kleine praktijk in Amsterdam. “Tijdens mijn periode in De Meren kreeg ik veel migranten als cliënt, mensen die elders geboren zijn en tegen problemen aanliepen. Last hebben van heimwee of eenzaamheid bijvoorbeeld. Heimwee is mijn specialiteit. Veel hulpverleners vragen er niet naar, terwijl het voor veel cliënten de oorzaak is van andere problemen. Vooral na de Bijlmerramp was er veel geestelijk lijden. Overlevenden die dierbaren hadden verloren, mensen die getuige waren geweest van de inslag van het vliegtuig. Die ramp was in veel gevallen ook de aanzet tot het naar boven brengen van de overige sores waar zij mee te kampen hadden.”
Tijdens haar periode in De Meren, gevestigd in Zuidoost, schreef zij columns in de maandelijkse informatiekrant. Luchtige en vermakelijke columns die gebaseerd zijn op haar werkervaring met verschillende culturen. “Want”, zegt Sprock, “achter de kommer en kwel gaat soms een geweldige humor schuil. Verschil in de mens bestaat er niet, verschil in achtergrond wel.”

Verhalenbundel
In haar spreekkamer kreeg ze te maken met mensen uit Ghana, Chili, Nigeria, Suriname en de Antillen en Sprock beschrijft op een warme, integere manier anekdotes uit haar praktijk. Ter bescherming van de privacy maakte Sprock gebruik van gefingeerde namen. “Ik kreeg van diverse mensen het verzoek mijn verhalen te bundelen en uit te geven. In eerste instantie voelde ik daar niets voor, maar ben uiteindelijk overstag gegaan.” En zo kwam ‘Moeder Aarde, ik groet u; ontmoetingen in de spreekkamer’ tot stand. Het is een waardevolle bloemlezing, geschreven met respect voor de diversiteit onder de cliënten in de huidige geestelijke gezondheidszorg.
De titel van het boek is letterlijk in haar spreekkamer ontstaan en handelt over een dame van Surinaamse afkomst. Het verhaal benadrukt haar roots en de bijbehorende culturele beleving.
Het is te mooi om het hier achterwege te laten (zie kader). Het is een van de vele verhalen die Sprock met hart en ziel schreef. Over een jongen met geldproblemen, die zichzelf vermanend toespreekt als hij op het punt staat geld te stelen uit een tas van een dame. En die vervolgens spijt heeft dat hij het geld niet heeft gestolen. Hij biecht het eerlijk op aan Amaryllis Sprock.

Eerder ‘wij’ dan ‘ik’
“Veel mensen vertellen me dat je de Nederlanders nooit echt leert kennen. Dat is jammer, want het kan natuurlijk wel. Ik raad moeders aan een praatje aan te knopen met anderen, terwijl ze op het schoolplein op hun kinderen staan te wachten. Nodig de vriendjes van jouw kind eens uit om te komen spelen of een andere moeder op de koffie.”
Sprock vindt het fijn om gaande de gesprekken met haar cliënten, deze raad ook te geven. “Tips om te integreren zijn altijd welkom. Het kan eenzaamheid opheffen of het biedt de mogelijkheid een volk beter te begrijpen. Dat geldt niet alleen voor mijn cliënten, dat geldt voor iedereen die in een ander land gaat wonen.” Sprock realiseert zich dat dit met name in Nederland een probleem kan vormen. “Nederlanders zijn meer op zichzelf dan andere culturen. In Suriname en op Curaçao bijvoorbeeld heerst meer gemeenschapszin. Het is eerder ‘wij’ dan ‘ik’. Dat kan voor andere culturen een blokkade vormen en dat is toch jammer. Er is dan ook niet altijd sprake van discriminatie, maar een afwijzende houding wordt wel snel zo opgevat. Zij realiseren zich niet dat die houding kan zijn ontstaan uit angst voor het onbekende.”
Door haar afkomst breekt Sprock gemakkelijker door blokkades heen. Zij verstaat de taal van haar cliënten. Zij begrijpt het als een van hen een ‘wasi’ bij een ‘bonuman’ als heilzamer ervaart dan de sessies die zij te bieden heeft. “Mijn cliënten vertrouwen mij gelukkig en ik treed ze respectvol tegemoet. Ik heb zelf een donkere huidskleur en op de een of andere manier wekt dat vertrouwen. Ik ben één van hen, een vreemde in het buitenland. Zo zien zij dat en het schept een band. Dat helpt mij overigens wel om mijn werk goed te kunnen doen.”
In de tijd dat Sprock naar Nederland verhuisde, waren er nog weinig migranten te vinden. “Achteraf vind ik dat een voordeel. Ik moest echt integreren en kreeg de kans niet om bij een ‘eigen’ groep te blijven”, lacht ze. “Ik heb Nederlanders op deze manier goed leren kennen. Daardoor kan ik mijn cliënten uitleggen hoe het werkt, kan hen de positieve kanten van het land uitleggen. Natuurlijk zal er verschil blijven bestaan. Kinderen op Curaçao blijven lang bij de ouders wonen. Het duurt langer voordat ze echt zelfstandig zijn, maar in Nederland werkt dat heel anders.” Ze is gek op Amsterdam en dwaalt met genoegen door de Jordaan.

Enthousiast ontvangen
‘Moeder Aarde, ik groet u’ werd enthousiast ontvangen en leverde goede recensies op. Terecht. Het is een prachtige verhalenbundel, gegrepen uit het leven van een bevlogen en betrokken hulpverleenster.
We lezen in het boekje niet hoe Sprock een cliënt vertelt dat ze zijn bankrekening niet kan beheren, al zou hij dat nog zo graag willen. Ook wordt niet gerept over het feit dat zij niet in staat is zomaar een andere flat voor iemand te regelen die de Bijlmerramp heeft overleefd. En toen een cliënt vlak voor de feestdagen een fles champagne voor haar had gestolen, maakte ze duidelijk dat ze dat beslist niet kon aannemen. In de verhalen klinken haar handelwijzen tussen de regels door en hebben haar cliënten het woord. “Ik geef doorgaans geen rechtstreekse adviezen. Tijdens de gesprekken haal ik zaken bij mensen naar boven, zodat ze op enig moment zelf een oplossing zien. Vaak komt ook de religie om de hoek kijken, er wordt veel over God gesproken. En ik geef hen de ruimte om daarover te praten, het is belangrijk voor ze.”
Om haar Nederlandse collega’s andere culturen te leren begrijpen, organiseerde Amaryllis Sprock reizen en congressen. “Want”, zegt ze, “om denkwijzen te duiden moet je naar het land zelf toe.” Ze organiseerde onder meer reizen naar Curaçao. En zeker niet om de stranden te bezoeken. “De Voogdijraad, de Capriles Kliniek en de gevangenis werden bezocht, evenals scholen, zowel arme als de wat rijkere. Ik leerde ze Curaçao vanuit een andere optiek zien”, zegt ze. “Maar vergeet niet, de Antillianen die in Nederland bij ons in de praktijk kwamen, waren niet representatief voor het eiland. Op Curaçao zitten ook veel hoger opgeleiden met veel kennis, zoals psychiaters en psychologen. En die konden hun visie weer kwijt aan hun Nederlandse collega’s. Daardoor kregen zij andere gezichtspunten.”

Vrijwilligerswerk
Ondanks het feit dat ze een eigen praktijk heeft, benadrukt ze dat ze daarnaast ook vrijwilligerswerk doet. “Mijn man en ik zijn met pensioen, dus geld wordt er niet mee verdiend.” Momenteel houdt ze zich bezig met voorlichting aan mantelzorgers en gespreksgroepen op het gebied van Alzheimer. “Ik ben sowieso geïnteresseerd in mensen, vooral de oudere mens. Alzheimer vormt een steeds groter probleem. Ik verdiep me er in om het beter te begrijpen en mijn kennis over te dragen.”

‘Moeder aarde, ik groet u; Ontmoetingen in de spreekkamer’ (tweede druk) is te koop bij Mensing’s Caminada voor 20 gulden.

Leesvoer

De hulp voorbij?

Ontwikkelingshulp is ooit op gang gekomen in een tijd waarin de wereld nog overzichtelijk leek met arme landen en rijke landen en de behoefte van rijk om arm te helpen. Ondertussen is die wereld onherkenbaar veranderd. Wie had vijftig jaar geleden kunnen denken dat China en India aan een ongekende opmars als wereldmacht zouden beginnen, dat armen niet meer alleen in arme landen wonen en dat Portugal een lening overweegt van haar vroegere kolonie Angola? Dergelijke veranderingen vereisen dan ook een fundamentele herbezinning op doelstellingen, mandaat en vormgeving van ontwikkelingshulp of -samenwerking.
De hulp voorbij? biedt handvatten voor dat toekomstige functioneren door terug te grijpen op lessen uit het verleden. Het boek bestaat uit bijdragen van mensen die hun sporen hebben verdiend in wat de ‘traditionele ontwikkelingssamenwerking’ kan worden genoemd.
Titel: De hulp voorbij? Op zoek naar internationale samenwerking

Auteurs: Rob Visser, Lau Schulpen en Willem Elbers
ISBN: 978 94 6022 223 8
Uitgever: KIT Publishers

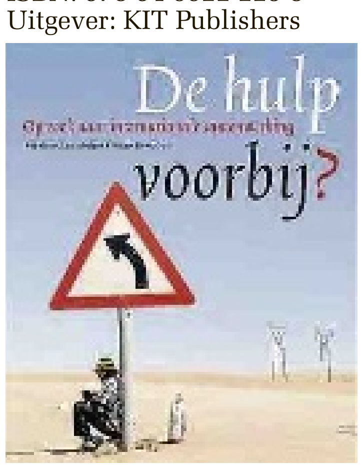

Ars Poëtica

De dag gaat open als een gouden roos

De dag gaat open als een gouden roos;
ik sta aan ‘t raam en zend mijn adem uit,
het veld is stil, en nauwlijks één geluid
breekt naar het koepelblauw bij tussenpoos.

En in mijn kamer, als een donkre doos,
waarvoor de parels hangen aan de ruit,
ga ‘k heen en weer, tot waar mijn wandling stuit
en ik bij donkre wand stil peinzend poos.

Ik heb ‘t gevonden, het mensengeluk,
als moest ik worden vier en dertig jaar
eer ik het vond, en ging veel trachten stuk
in spannend worstlen en ijdel gebaar.
Maar zo zeker als daarbuiten de zon de
wereld befloerst, heb ik ‘t geluk gevonden.

Herman Gorter, 1898

Huntu Kòrsou

Samenwerking op maat (2)

Sinds de vestiging van supermarkt Albert Heijn op Curaçao, dik vijf jaar geleden, lopen zij stage om werkervaring op te kunnen doen. Ik heb het over de inpakkers met een verstandelijke beperking die van maandag t/m vrijdag in de ochtenduren de klanten helpen bij het inpakken en dragen van hun boodschappen.

Tekst: Aroena Lakhi

Ze doen het met veel plezier en enthousiasme. Ruimte voor een grapje of een 'social talk' met de klant is er altijd. Dat zij hier aan de slag kunnen is mogelijk gemaakt door een samenwerking tussen Albert Heijn en Fundashon Kontakto, een arbeidstrainingscentrum voor verstandelijk gehandicapten.

Vorige week ging ik in mijn column in op de beweegredenen van Kontakto voor deze samenwerking. Vandaag laat ik u de andere kant van het verhaal zien. De kant van Albert Heijn en haar motivatie om hieraan bij te dragen.
Hierover heb ik een gesprek met marketingmanager Sissy Wulms en supermarktmanager Alex Carol, die betrokken zijn bij dit samenwerkingsproject.

Wulms: "De samenwerking met Fundashon Kontakto is via een collega van ons gelopen. Zij kende iemand bij de Oudervereniging Totolika die destijds net bezig was met het opzetten van Kontakto. En zo is het balletje gaan rollen." Carol vult aan: "Het was een vanzelfsprekende stap om hieraan mee te doen. Dit past goed bij de waarde van Albert Heijn. Als supermarkt willen wij namelijk midden in de samenleving staan en een afspiegeling hiervan zijn. Ook mensen met een verstandelijke beperking zijn onderdeel van de gemeenschap dus ook binnen onze organisatie." En zoals Wulms treffend verwoordt: "Zij horen gewoon bij Albert Heijn."

Dat zij erg tevreden zijn met de actieve groep inpakkers hoef ik eigenlijk niet te vragen. Want Carol geeft al gauw aan: "Ze zijn bijna nooit ziek, zijn vrolijk en doen hun werk met passie. Ik zou ze ook graag in de middag willen hebben, maar dat gaat niet omdat zijn dan bij Kontakto zijn voor hun dagelijkse lessen."

Wulms en Carol raden het andere bedrijven zeker aan om deze groep mensen een plek te geven binnen hun bedrijf en hiermee een tweede kans in hun leven te geven. Carol: "Je laat hiermee zien dat je een bedrijf bent dat iets waardevols en belangeloos teruggeeft aan de samenleving waar je deel van bent."

Wulms geeft aan: "Door deze mensen een plek te geven waar zij zich waardevol en nuttig voelen, geven wij als bedrijf onze waardering aan de samenleving. Besluitend voegt zij er nog toe: "Het is belangrijk om als bedrijf duidelijk in het vizier te hebben wat deze mensen kunnen bijdragen. Hou het simpel en overzichtelijk. Het zal zeker wat tijd kosten om in hen te investeren, maar het is zeker de moeite waard."

Ik neem afscheid en concludeer dat er in ieder geval twee organisaties zijn die op hun eigen manier bijdragen aan een 'better quality of life' op Curaçao door samen te werken. En op deze manier elkaar aanvullen en versterken op dit pad. Ja, dat is nu een samenwerking op maat.

Huntu Kòrsou

Ir. Shakti-Aroena Lakhi is voorzitter en medeoprichtster van Huntu Kòrsou. Een stichting die zich inzet voor een 'better quality of life' op Curaçao. Meer lezen over dit initiatief: www.huntu-korsou.org en www.facebook.com/HuntuKorsou .

Milieu

Zeeschildpad als bijvangst

Zowel de Amerikaanse overheid als Mexicaanse milieuorganisaties verzoeken dat Mexico eindelijk optreedt tegen de bijvangst van bedreigde zeeschildpadden.

Vorige zomer doken meer dan vierhonderd dode exemplaren op aan de Mexicaanse kust. Zowel de Amerikaanse overheid als Mexicaanse milieuorganisaties verzoeken dat Mexico eindelijk optreedt tegen de bijvangst van bedreigde zeeschildpadden. Vorige zomer doken meer dan vierhonderd dode exemplaren op aan de Mexicaanse kust.
Vorig jaar doken 438 dode exemplaren van de dikkopschildpad of onechte karetschildpad (Caretta caretta) op aan de kust van de noordwestelijke deelstaat Baja California Sur.
De dieren overleden als gevolg van niet-duurzame vispraktijken, zeggen de milieuorganisaties Defensores de la Naturaleza de México (Verdedigers van de Natuur van Mexico) en Centro Mexicano de Derecho Ambiental (Mexicaans Centrum voor Milieurecht).
"De regering doet niets om de dikkopschildpad te beschermen tegen bijvangst", zegt Juan Cantú van Defensores de la Naturaleza de México. "Dit land moet zijn milieuwetgeving respecteren en de soort beschermen."

Sterftecijfer
Ook de Verenigde Staten plaatsen vraagtekens achter het Mexicaanse beleid. De Nationale Dienst voor Zeevisserij (NMFS), een onderdeel van de nationale oceaandienst NOAA, stelde recent een rapport op over de bijvangst van bedreigde soorten.
Volgens dat rapport, dat deze maand naar het Amerikaanse Congres ging, wijzen de 438 dode dikkopschildpadden op een nog hoger sterftecijfer en treedt Mexico niet op tegen de incidentele vangst van de dieren. Langs diplomatieke weg werd Mexico al om uitleg gevraagd, maar dat leverde tot dusverre geen antwoord op, zegt de NMFS.
De zeeschildpadden raken verstrikt in zogeheten kieuwnetten. In kieuwnetten kan de vis met zijn kop door de mazen, maar kan hij niet meer terug omdat zijn kieuwen vastzitten. Volgens het Nationaal Visserij-instituut in Mexico blijven per vangst gemiddeld twee zeeschildpadden in de netten zitten.

Wereldwijd zijn de meeste zeeschildpadsoorten bedreigd. Ook de dikkopschildpad staat op de Rode Lijst van bedreigde soorten van de Internationale Unie voor Natuurbescherming (IUCN).

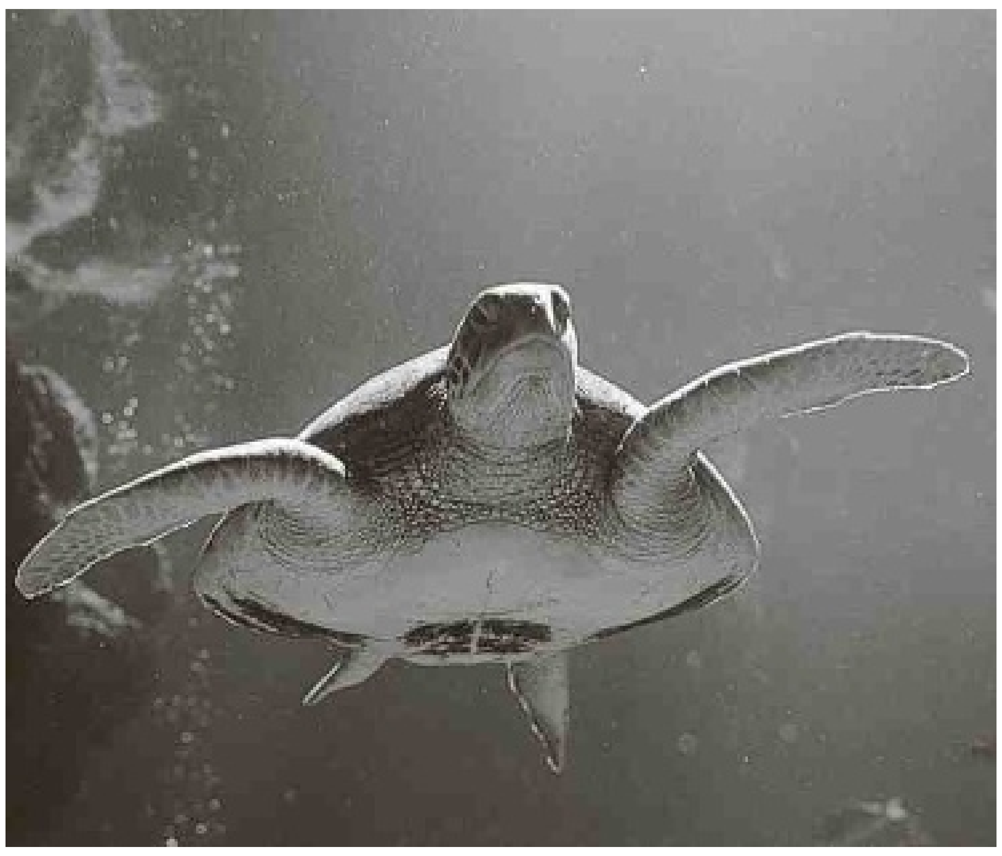

Puzzels

PRIJSPUZZEL

HORIZONTAAL:
1. Mal; 5. broeibak; 8. Turks decreet; 13. bloem; 14. takel; 16. bijwoord; 17. zoon van (voor Schotse namen); 18. mannetjesbij; 19. opstootje; 21. ik (Lat.); 22. teugel; 25. fotolab; 27. september (afk.); 28. plaaggeest; 30. chef; 32. onafgesloten; 33. handeling; 35. vochtig koud; 37. geliefde van Zeus; 38. sneeuwhut; 39. ar; 40. Frans lidwoord; 41. gast; 43. wasdom; 45. zintuig; 47. elite; 49. een zekere; 50. Griekse letter; 52. verstuiking; 54. draagriem; 56. machinepistool; 58. kooppoging; 60. zwarte delfstof; 61. tijdperk; 63. baksel; 65. dunne reep vlees of vis; 67. koraaleiland; 68. echopeiling; 69. vordering; 70. sport van een ladder.

VERTICAAL:
1. Salonmeubel; 2. bid; 3. speloefening; 4. boom; 5. vervoermiddel; 6. reeds; 7. Engelse titel; 9. muzieknoot; 10. oppervlakteuitgestrektheid; 11. hondensoort; 12. heldendicht; 14. gedwee; 15. gelofte; 18. punt; 20. boogbal; 23. weer; 24. wilde haver; 26. soort papegaai; 27. fantoom; 28. stand in een wedstrijd; 29. mikpunt van spot; 31. Zuid– Amerikaanse muziekstijl; 32. olie (Eng.); 33. wier; 34. bijbelse figuur; 36. schaakterm; 42. geacht; 44. Engels telwoord; 46. sportster; 48. deel van het skelet; 50. vliegtuig; 51. altijdgroene heester; 53. zeilschip; 54. bevel aan een hond; 55. treuzelaar; 57. dierentuin; 59. aanwijzend vnw.; 60. verlaagde toon; 62. strafwerktuig; 64. bazige vrouw; 66. Chinese afstandsmaat; 67. soort slee.

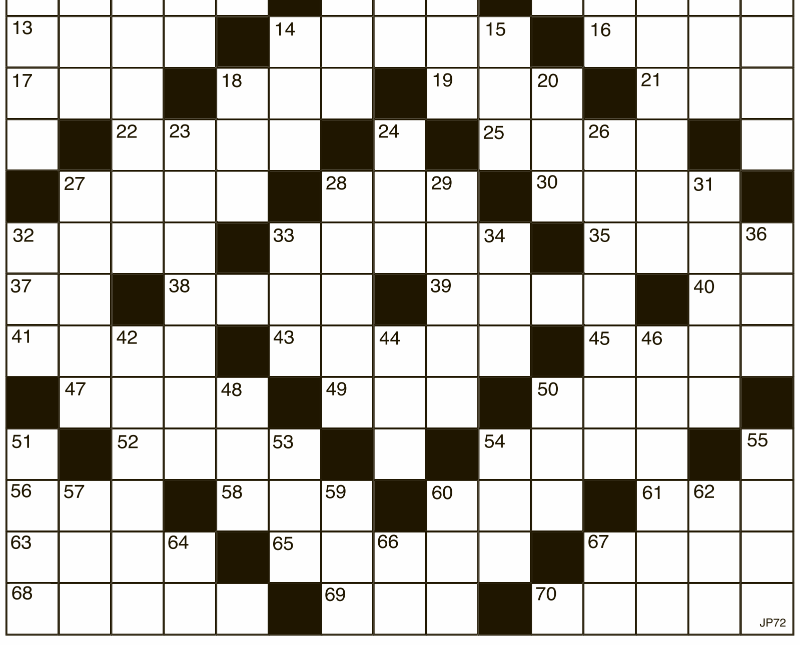

Uit de inzendingen van de Amigoe-puzzel van vorige week is als winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Carla de Cuba	Ingrid F. Martina
Neptunusstraat 5	Kaya Nathan 68c
Aruba	Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie ophalen op het kantoor van de Amigoe. Curacao: Kaya Fraterna di Skèrpènè z/n tot drie uur n.m. Aruba: Bilderdijkstraat 16-2, tijdens kantooruren. Oplossingen moeten zowel op Curaçao als Aruba zijn ingediend op woensdag voor 12:00 uur. Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden: Amigoe-puzzel. Vanuit Bonaire kan de oplossing gefaxt worden naar Curaçao: (00599-9) 767-4744. De prijzen vervallen na drie maanden.

ANAGRAM

Op elke verticale regel dient een woord van vier een van vijf en een van zes letters te worden ingevuld. Het woord van vijf letters bestaat uit de letters van het voorgaande woord plus 1, het woord van zes letters bestaat uit de vijf letters van het voorgaande woord plus 1. Als de hele puzzel juist is ingevuld, vormen de letters op de vet omlijnde regel een woord.

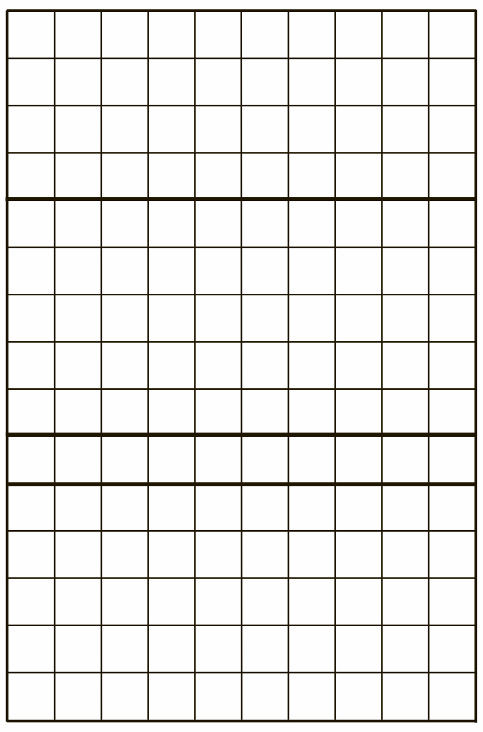

1. Afwas, mesthoop, levenskrachtig;
2. nobel, bereide dierenhuid, op een andere plaats;
3. kleine scheepskajuit, gave, trommelsein;
4. deel v.e. bijenkorf, driekroon, hoofdstad van Albanië;
5. ruwe steenmassa, kippenstok, muziekgezelschap;
6. zuivelproduct, stad in Japan, verloksel;
7. mijt, gil, ongelovige;
8. bek, veer, prikkel;
9. hof, snoet, naaktloper;
10. verfstof, deel van Zuid-Afrika, hoffelijk.

CRYPTO-OVERLAPPER

Op elke regel twee woorden invullen. Twee of meer eindletters van het eerste woord zijn meteen de beginletters van het tweede woord.

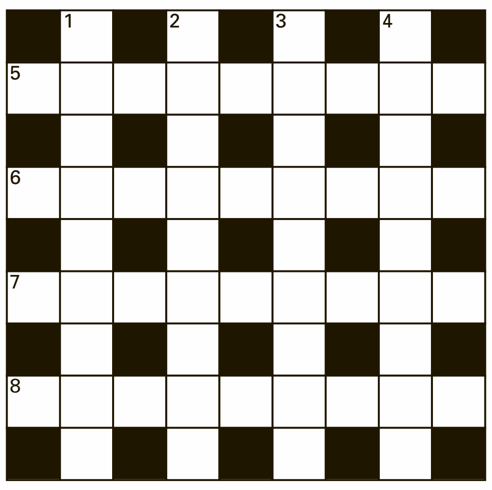

Horizontaal:
5. Kletspraat in de richting van een gravure (5); Juridisch jargon om te slijpen (8);
6. Niet vergeten in een zakdoek! (5); Legerbeweging in hogere sferen (6);
7. Vlucht naar het toilet (8); Die colleges zijn niet zeker van hun zaak (5);
8. Een ouderwets antwoord, waarvan akte! (8); Grond (waar palen in gestampt worden) (5);

Verticaal:
1. Smeerlap die geluk heeft (4); Familie van de jeneverbessen (8);
2. Het valt niet mee om die te krijgen (5); Figuurlijk gezien is het erg warm (8);
3. Dat bot kan hard aankomen (5); Niet alleen stukken hout begrenzen (7);
4. Ligt in het midden (8); Taal naar een noot! (3);

WOORDZOEKER

In deze mengelmoes van letters zijn al de onderstaande woorden verstopt. Streep alle woorden door. De resterende letters vormen dan regel voor regel van links naar rechts gelezen de oplossing van deze puzzel.

N	E	L	L	A	V	M	O	O	B	N	IJ	P
T	M	M	D	R	A	R	U	B	N	S	S	P
A	A	E	N	A	C	S	E	A	Z	D	E	E
A	W	S	E	A	H	S	M	E	L	L	L	H
M	Z	A	T	L	T	L	E	E	A	O	IJ	C
G	N	R	E	E	E	N	R	V	O	D	K	S
A	E	B	K	D	O	E	N	T	R	F	D	I
D	G	E	E	A	W	A	S	E	A	R	N	G
S	E	E	G	R	A	I	Z	A	E	S	I	O
E	I	Z	O	T	P	A	T	F	N	I	K	L
B	L	O	R	M	L	S	L	T	I	V	S	O
L	V	A	R	B	R	E	E	R	T	O	N	C
A	H	A	S	O	C	K	D	E	A	J	A	I
A	L	A	O	T	E	E	R	K	L	S	T	X
A	L	P	O	O	M	I	K	S	E	N	A	O
G	S	R	B	N	E	T	A	N	G	A	S	T

Aalbes
Adelaar
Aftrek
Agnaten
Alarmpistool
Ansjovis
Bestek
Boeket
Dagmaat
Edelman
Eskimo
Geketend
Gelatine
Glasblazer
Hartaanval
Omvallen
Pijnboom
Reflector
Satanskind
Spoorstaaf
Toxicologisch
Vacht
Vliegenzwam
Voorwerelds
Zeebrasem
IJselijk
IJszee

PUZZELSLANG

Begin bij vakje 1. Bij elk volgend cijfer begint een nieuw woord. De laatste letter van een woord is telkens de eerste letter van het volgende woord. Bij goede invulling, is in de licht gekleurde vakjes een woord te lezen.

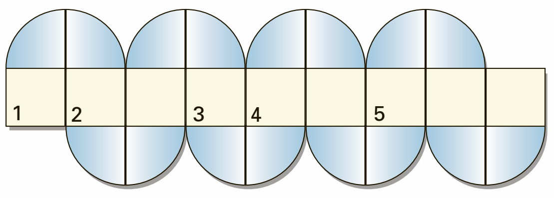

1. Durende vijandschap; **2.** deel van de koelkast; **3.** haarlok; **4.** erflater; **5.** met de vlaskam bewerken.

© Puzzelland/130202

SUDOKU

9		6		5			3	
7	1		4		6			9
				7		2		
		4		1	8			
			6	3			7	
8	6	1				4		
	5						4	2
1	8				2			
		2	9				5	8

Schrijf alle cijfers 1 t/m 9 in alle verticale kolommen, alle horizontale rijen én in alle vierkantjes van 3 x 3 vakjes.

Oplossing vorige week

4	5	7	6	2	9	3	1	8
3	6	9	1	7	8	5	2	4
2	1	8	3	5	4	7	9	6
7	4	1	8	6	2	9	3	5
9	3	2	7	4	5	8	6	1
5	8	6	9	1	3	4	7	2
1	9	3	5	8	6	2	4	7
8	7	4	2	9	1	6	5	3
6	2	5	4	3	7	1	8	9

OPLOSSINGEN VAN VORIGE KEER

Prijspuzzel: HORIZONTAAL: 1. Woudduivel; 8. aard; 11. kor; 12. non; 13. oil; 14. ik; 16. mus; 18. zen; 19. on; 20. sam; 22. kok; 24. bui; 25. ruk; 26. krab; 28. melas; 30. bode; 31. neb; 33. nijd; 34. koter; 36. talm; 37. kien; 38. sifon; 40. eau; 42. gul; 45. caen; 46. druif; 48. saul; 50. hal; 51. bek; 52. pen; 54. sla; 55. ur; 56. sok; 58. zot; 60. ka; 61. pat; 62. leo; 64. ten; 66. knap; 67. nachtkluis. VERTICAAL: 1. Whisky; 2. uk; 3. dom; 4. druk; 5. in; 6. vol; 7. en; 8. ain; 9. al; 10. donker; 13. oei; 15. kar; 17. som; 18. zus; 19. ouder; 21. man; 23. kenmerk; 24. badkuip; 25. rot; 27. beton; 29. lij; 30. bonus; 32. ban; 34. keg; 35. tiaar; 38. schurk; 39. fel; 41. au; 43. las; 44. vlaams; 46. dek; 47. fez; 49. ulk; 51. bot; 53. notk; 56. sap; 57. sec; 59. tel; 61. pa; 62. la; 63. oh; 65. nu. **Crypto-overlapper:** Horizontaal: 5. Hoplatzak; 6. afkrakerk; 7. rooienfin; 8. sjoegeren. Verticaal: 1. Doofpotje; 2. klareiger; 3. stekenles; 4. dagreisen. **Anagram:** 1. rest-terts-Triest; 2. team-thema-Hetman; 3. teug-terug-Urgent; 4. deel-edele-Ideeel; 5. niet-timen-Smient; 6. teak-katje-Ketjap; 7. pols-spoel-Opstel; 8. gram-marge-Magiër; 9. rede-reder-Eerder; 10. nest-steen-Netjes. Eindoplossing: THUISKOMEN. **Woordzoeker:** REIKHALZEND **Puzzelslang:** 1. Boor; 2. remagen; 3. nood; 4. deegrol; 5. lijfarts. Het sleutelwoord luidde: BRANDGLAS

Luxe ontbijt

Voor deze aflevering hebben wij een luxe ontbijtgerecht gekozen. Iets anders dan een simpel gebakken eitje met brood. Een onvergetelijk ontbijt voor bijvoorbeeld een eerste vakantiedag!

Tekst: Miriam de Windt

Luxe ontbijt... maar helaas rijk aan calorieën, eiwitten, vetten, verzadigde vetten, cholesterol en zout (natrium). U eet met dit ontbijt de helft van het aantal eiwitten, bijna alle vetten die u in een dag mag hebben, anderhalf maal zoveel verzadigde vetten en bijna drie maal zoveel cholesterol. We kunnen niet anders dan alternatieven aanbieden om deze voedingsstoffen wat te minderen, zonder de originaliteit en luxe van dit ontbijt te ondermijnen.
Om te beginnen: één ei per persoon, eventueel gekookt in plaats van gebakken; prosciutto vervangen door turkeyham of desnoods achterham (zijn minder vet), de auberginеplakken grillen in plaats van bakken en het zout achterwege laten. Ook kunt u kiezen voor Maasdammerkaas, die minder vet én minder zout bevat. Dit gerecht is verder ook rijk aan kalk, ijzer, vitamine A, B1, B2 en C. Behalve als een speciaal ontbijt, kan dit gerecht ook uitstekend dienen voor een brunch. Met een kopje heldere soep en een rauwkostsalade en/of fruit, bent u gevoed voor meer dan de helft van de dag. Op deze manier kan het aantal calorieën en vetten beter verantwoord worden.

Aubergine
De aubergine is een plant uit de nachtschadefamilie. Aubergine kan soms wat bitter smaken. Door de groente (in plakken gesneden) te bestrooien met zout en onder druk (bijvoorbeeld met een plat bord verzwaard met een vol conservenblik) circa 30 minuten te laten staan, wordt de bittere smaak verminderd. Eet aubergine nooit rauw. Het bevat de stof solanine die maag- en darmklachten kan veroorzaken. Door verhitten wordt het solaninegehalte lager en het risico van maag- en darmklachten is dan erg klein. Invriezen kan alleen in bewerkte vorm. Bekende gerechten met aubergine zijn de Griekse moussaka, de Italiaanse melanzane alla parmigiana, de Catalaanse escalivada, de Provençaalse ratatouille en de Turkse İmambayıldı.

Eieren
Een ei is een voedingsmiddel, dat vanouds veel door mensen (en door andere dieren) wordt gegeten.

Een ei is door de natuur ontworpen om een kuiken te voorzien van eiwitten, vitaminen en mineralen. Ondanks de algemene bezorgdheid over cholesterol en salmonella blijven eieren populair. Het gehalte aan voedingsstoffen verandert nauwelijks door verhitting. Een ei is een uitstekende bron van B12, een goede bron van eiwitten en rijk aan vitaminen en mineralen. B12 is belangrijk voor het zenuwstelsel en dit is vooral van belang voor vegetariërs.

Cholesterol
De dooier bevat ongeveer 235 mg cholesterol. Internationaal wordt twee eieren per week aangeraden. U dient er rekening mee te houden dat eieren ook verwerkt worden in veel kant & klaar-producten, zoals banketwaar (puddingpoeders, taartmixen, koek, gebak), vleeswaren (kroketten en andere snacks) en salades met dressing.
Het grootste gevaar voor de gezondheid is feitelijk niet het cholesterol in de voeding, maar het teveel aan cholesterol in het bloed, die de lever aanmaakt van verzadigde vetzuren. Het relatief hoge cholesterolgehalte van eieren is dan ook alleen van belang voor mensen die al een verhoogd bloedcholesterol hebben. Maar, de dooier bevat van nature lecithine die ook rijk is aan choline, een vitamine die betrokken is bij het transport van cholesterol in de bloedbaan en bij de vetstofwisseling. Met andere woorden, enig schadelijk effect van cholesterol kan door hetzelfde ei worden geminimaliseerd. De natuur werkt perfect, als de mens er maar vanaf blijft!

Salmonella
Eieren kunnen besmet zijn met de salmonella-bacterie, maar dit komt slechts incidenteel voor. Deze bacterie wordt door de kip doorgegeven. U kunt beter geen rauwe eieren eten. Ceasarsalade, verse mayonaise en sausjes op eibasis kunnen allemaal rauwe eieren bevatten. Ook bij zachtgekookte eieren of eieren 'sunny-side-up' kunt u besmet raken met salmonella.

Scharrel-eieren
De benaming scharrel-ei op het etiket van een eierdoos roept een beeld op van kippen die vrij rondscharrelen op een boerenerf, maar laat u niet misleiden. Zonder een keurmerk, zijn deze eieren vaak gelegd door kippen die in hokken zitten waar ze nauwelijks meer ruimte hebben dan in een legbatterij.
Een legbatterij is een plaats waar op grote schaal kippen zijn gehuisvest. Legbatterijen zijn omstreden; er zijn mensen die het houden van kippen in legbatterijen wreed vinden en het beschouwen als een vorm van dierenmishandeling. Sinds 2012 zijn legbatterijen in de Europese Unie verboden. Wanneer zijn wij hier zover?
Een biologisch ei is gelegd door een kip die volgens de regels van de biologische landbouw gehouden wordt. Deze kippen krijgen biologisch voer, hebben méér ruimte en daglicht in de stal en moeten overdag naar buiten kunnen. In Nederland hebben deze eieren het EKO-keurmerk en de eicode '0'. Nogmaals, wanneer zijn wij hier zover?

Miriam de Windt is diëtiste en natural nutritionist.
T 889-1788
C 520-6932
E mdewindt@scarlet.an.

Voedingswaarde voor een 1 aubergine-sandwich
De percentages zijn berekend op basis van 2000 calorieën (8400 Kjoules) per dag, voor een gezonde volwassene.

Voedingsstoffen	Hoeveelheid	% DAH
Calorieën/ kJoules	749/ 3145	37%
Natrium	206 mg	103%
Eiwitten	53 g	53%
Kalk	718 mg	103%
Vetten	58 g	87%
IJzer	4.6 mg	31%
Verzadigde vetten	28 g	140%
Vitamine A	713 mcg	79%
Vitamine B1	0.57 mg	57%
Vitamine B2	0.76 mg	59%
Vitamine C	21 mg 3	0%
Cholesterol	739 mg	266%
Koolhydraten	9 g	4%
Voedingsvezels	3 g	10%

Kook mee met May

Aubergine-sandwiches met prosciutto en eieren

Voor 4 personen.

Ingredienten:
1 eetlepel extra virgin olijfolie
1 ui, schoongemaakt en fijn gesneden
250 gram prosciutto (of andere ham) klein gesneden
4 tomaten, vellen en pitten verwijderd, klein gesneden
10 eieren, verdeeld
zout en vers gemalen zwarte peper
olijfolie om te bakken
1 grote aubergine, in plakken van 1 1/2 cm gesneden (8 stuks)
bloem
paneermeel
4 eetlepels ongezouten roomboter
1/2 cup vers geraspte Parmezaanse kaas
8 blaadjes basilicum
250 gram fontinakaas in plakjes

Bereidingswijze:
In een koekenpan de olie boven een middelmatig vuur verwarmen. De ui sauteren totdat deze zacht en transparant is. De prosciutto toevoegen en meebakken. De tomaten toevoegen, meebakken en roeren tot het vocht verdampt is. Van het vuur nemen en warm houden.
In een diep bord twee van de eieren losklopen en zout en peper toevoegen.
In een koekenpan 5 cm olie verhitten.
De auberginеplakken door de bloem halen, in het ei dopen en dan door de paneermeel halen en in de hete olie aan beide kanten bruin bakken (2 minuten aan elke kant).
Op keukenpapier laten uitlekken.
De oven tot 375 graden Fahrenheit verwarmen.
In een koekenpan met wat boter telkens twee eieren tegelijk bakken, warm houden.
Nu de sandwiches assembleren: 4 auberginеplakken op een bakplaat leggen, het ham- en tomatenmengsel erover verdelen, de eieren er bovenop leggen, wat Parmezaanse kaas erover strooien en met de overgebleven auberginеplakken bedekken. 2 Basilicumblaadjes op elke sandwich leggen en met de fontinakaas bedekken. In de voorverwarmde oven zetten tot de fontina is gesmolten.

Eet smakelijk
May

WIJNADVIES

Verzorgd door de wijnspecialisten van Licores Maduro

Offley extra dry White Port

Druivensoort: Tinto Cão en Rabigato
Streek: Douro, Noord-Portugal
Kleur: Diepgeel
Geur: Karamel
Smaak: Rijp fruit met citrus en karamel

Soms is het heerlijk om eens iets anders te proberen dan we normaal gewend zijn.
Deze combinatie gaat u aangenaam verrassen, een witte port van het porthuis Offley bij de sandwiches van aubergine met ei en Parmezaanse kaas.
Doordat de kaas en de aubergine zulke rijpe tonen bevatten. is het heerlijk om er een gerijpte witte port bij te drinken, maar dan wel gekoeld.
Ik proef heerlijke smaken van karamel gemengd met wit rijp zomerfruit en citrustonen. Goed gebalanceerd en niet overdadig bij de sandwiches.
Zo wordt een glaasje witte port weer helemaal hip. U zou het ook eens moeten proberen 'On the Rocks', een hele nieuwe ervaring, maar erg lekker en verfrissend.

LICORES MADURO

Deze wijn is verkrijgbaar bij The Store Licores Maduro en uw favoriete supermarkt!

Port, eeuwenoud ambacht in het glas

Port of porto is een lekkere, zoete wijnsoort die, zoals de naam al aangeeft, afkomstig is uit Portugal.

Vooral uit de streek rond de rivier de Douro. Het alcoholpercentage ligt tussen 19 en 22 procent.

Tekst: Erik van Kampen

Reeds in de 13e en 14e eeuw werd hier vandaan reeds wijn geëxporteerd naar Engeland. De bereiding is ontstaan omdat Engeland in onvrede leefde met Frankrijk, wat toen al een groot wijnproducerend land was. Hierdoor ging men in andere streken op zoek naar wijn. Om de wijn tijdens het lange transport over zee goed te houden, werd er wijnalcohol aan de vaten met wijn toegevoegd. Zo ontdekte men port.
Deze port viel bij de Engelsen bijzonder in de smaak, waarna er een levendige handel ontstond. In 1756 werd door de Portugese regering de Oporto Wine Company opgericht.
De rivier de Douro stroomt door het noorden van Portugal door een onherbergzaam gebied. In de zomer is het hier erg heet en in de winter kan het er erg koud zijn. Het gebied omvat zo'n 250.000 hectare waarvan 26.000 hectare voor de productie van port bestemd is.
De beste port wordt gemaakt van druiven afkomstig van de hogergelegen en meest steile hellingen. De bodem bestaat in dit gebied voornamelijk uit leisteen met weinig vruchtbare bestanddelen.
Na het oogsten worden de druiven gekneusd. Hierbij worden de druiven platgedrukt, echter zonder de pitten te breken. In de pitten zitten looistoffen die de smaak van de port negatief kunnen beïnvloeden. Na het kneuzen worden de druiven in tanks gedaan waar men de druiven enkele dagen laat gisten. Hierdoor kan men de schillen en de pitten scheiden. Vervolgens voegt men wijnalcohol toe waarna de gisting stopt en de wijn in port verandert. Het alcoholpercentage ligt dan rond de 20 procent.
Witte port is gemaakt van alleen witte druiven en is lichter van smaak dan rode port. Dit wordt mede veroorzaakt door het lagere alcoholpercentage. Witte port varieert in kleur van strogeel tot goudgeel. Witte port wordt veel als aperitief gedronken en is weer helemaal hip, bijvoorbeeld met ijs, tonic en limoen, heerlijk verfrissend en spannend.
Late Bottled Vintage is een port die vier tot zes jaar in vaten wordt gerijpt voordat hij wordt gebotteld. De LBV is sappig, stevig en heerlijk zoet met een fruitig aroma.
Vintage ports zijn over het algemeen de beste ports. Een vintage port wordt gemaakt van druiven van een bijzonder goed oogstjaar. Het kenmerk van een vintage port is dat deze op fles wordt gerijpt en niet op vat, zoals de meeste andere portsoorten. Reeds na twee jaar houtrijping wordt een vintage port gebotteld, waarna de port in de fles verder rijpt. Er zijn vintage ports van vele tientallen jaren oud. Tijdens de rijping in de fles vormt zich een zware droesem (depot). Daarom wordt een vintage port gedecanteerd.
Tawny port wordt verkregen uit veel verschillende wijnen die gedurende uiteenlopende perioden zijn gerijpt op houten vaten. De kleur van de wijn verandert naar gelang de leeftijd in een medium taankleur en er ontwikkelt zich een bouquet van gedroogde vruchten en hout. Een Tawny port heeft een zachter karakter dan de Ruby port. Bijzondere typen zijn de ports met ouderdomsaanduiding en Colheita. Wanneer het blends van één bepaald oogstjaar betreft wordt het een Colheita genoemd. Colheita is Portugees voor oogstjaar. Vooral het porthuis Kopke heeft zich hierin gespecialiseerd.
De meeste ports zullen zich op fles niet verder meer ontwikkelen. Deze ports kunnen het beste rechtop bewaard worden en blijven ongeveer twee jaar goed. Geopend blijven ze ongeveer een maand goed.
Vintage port bereikt het hoogtepunt na ongeveer 10 à 15 jaar. Hoewel ook nog oudere ports niet uitzonderlijk zijn. Vintage port wordt liggend in een donkere, stabiele omgeving bewaard. Een geopende Vintage port kan het beste binnen 24 uur worden gedronken.
Laat u zich vooral goed adviseren door de specialist voordat u een goede Vintage of Colheita port aanschaft, want er zijn veel verschillen per jaargang.
Maar kies vooral voor een gerenommeerd huis als Kopke, Graham's of Offley als u iets bijzonders zoekt.

À Votre Santé

Erik van Kampen is sommelier bij Licores Maduro.

Cultuureigen zorg voor Antilliaan

Criminelen moeten na het uitzitten van hun gevangenisstraf gedwongen een psychologische behandeling volgen om terug te kunnen keren in de Nederlandse samenleving. Zo ook de criminelen van Antilliaanse herkomst.

Ana van den Bosch en Injerreau Cijntje. "Het is van het grootste belang de zorg al vanuit detentie op te starten."

Tekst en foto's: Mineke de Vries

Echter, hoe verloopt die zorg als de hulpverlener de culturele achtergrond van de migrant, in dit geval de Antilliaan, niet kent en zijn moedertaal niet spreekt? Het voorkomen van recidive werkt het effectiefst als de hulpverlener in staat is de delinquent te zien in het licht van zijn cultuur. Bij de interculturele hulpverleningsorganisatie i-psy zijn hulpverleners in dienst die letterlijk en figuurlijk de taal van de forensisch patiënt spreken. En verdiep je je in de culturele problematiek, dan wordt tevens duidelijk waarom 'de' Antilliaan zich vanuit zijn achtergrond schuldig maakt aan een bepaald soort misdrijven. Inzicht hierin kan recidive sterk terugdringen.

Vermogensdelicten met agressie en moord, dat is waar Antilliaanse criminelen zich voornamelijk aan schuldig blijken te maken. Het gaat om misdaad vanuit een duidelijk aanwijsbare oorzaak: geldgebrek. Antillianen zijn zelden zedendelinquenten of pedofielen. maar des te meer te vinden in drugssmokkel, diefstal en overvallen. Vaak zijn het onderwereldzaken, handel in drugs, afrekeningen in de vriendenkring: geld als oorzaak van de Antilliaanse criminaliteit. "Daarbij valt ook op dat de meeste patiënten die ik zie tussen de 24 en 35 jaar oud zijn; de stap van adolescent naar volwassenheid blijkt vooral een lastige leeftijd", stelt de Curaçaose psycholoog Injerreau Cijntje, verbonden aan i-psy. "Jongeren zijn beinvloedbaar en gevoelig voor (criminele) invloeden van buitenaf, althans als ze geen goede binding hebben en dus weinig identiteit. Ze halen die identiteit dan uit mooie spullen, willen ook de mooie schoenen hebben die de buurjongen heeft. Daar kan het al mis gaan. Worden mensen ouder dan heeft de invloed van buitenaf minder impact, mensen beseffen dat de waarde uit jezelf komt."

"Zorg richt zich op veranderen gedrag zodat de patiënt niet weer een delict pleegt"

Cijntje studeerde - na het Maria Immaculata Lyceum en de laatste jaren op het Peter Stuyvesant College - klinische psychologie in Leiden. "Bij biologie leerde je over je lichaam, ik raakte steeds meer geïnteresseerd in kennis naar het geestelijk functioneren van mensen, van mezelf." Vanuit een emotionele stabiele thuissituatie - vader zat in het onderwijs en bracht zijn opvoedkundige kennis ook thuis in - kan Cijntje anderen des te beter helpen. Op den duur gaat hij terug naar Curaçao, maar eerst wil hij verder groeien in zijn ontwikkeling om de mensen op het eiland nog beter van dienst te kunnen zijn. "Eerst mijn rugzak vullen en dan terug naar de Antillen."

Stelselmatige plegers

De forensische zorgverlening waarin Cijntje werkt, is onderdeel van i-psy, een GGZ (geestelijke gezondheidszorg) -instelling, die zorg biedt aan migranten vanuit hun eigen cultuur en taal. Cijntje: "De forensische zorg kwam er anderhalf jaar geleden als project bij, omdat er een dringende noodzaak bleek te zijn. We zagen dat Antillianen voortdurend recidiveerden, er is sprake van een groep stelselmatige plegers. Ze werkten mee aan gedwongen behandeling omdat ze vanuit de reclassering wel moesten of voorwaardelijk vrij konden komen, maar het leverde uiteindelijk slechts eindeloze dossiers met rapportages op. Vandaar dat we niet sterk genoeg kunnen benadrukken dat onze interculturele zorg al vanuit de detentie begonnen moet worden."

Het landelijk forensisch team van i-psy heeft inmiddels contracten gesloten met verschillende grote gevangenissen, waaronder Hoogeveen, Zwolle, Lelystad, de Bijlmer, Den Haag en Rotterdam. In de gevangenis in Zwolle zitten met name vrouwen die vastzitten voor drugssmokkel, zowel daders als slachtoffers.

De forensische zorg, gedwongen behandeling - waarvan tbs de meest bekende is - wordt door de rechtbank opgelegd aan iemand die een strafbaar feit heeft gepleegd en valt onder verantwoordelijkheid van de Dienst Justitiële Instellingen. De zorg is erop gericht het gedrag zodanig te veranderen dat de patiënt niet weer een delict pleegt en vindt plaats in een GGZ-instelling of in de gevangenis zelf.

Inzicht soms schokkend

Cijntje bezocht de gedetineerden onder strenge bewaking in de gevangenis, maar ziet zijn cliënten nu op de poliklinieken van i-psy, meestal één keer per twee weken, maar indien nodig een aantal keren per week. "Het is de kunst het vertrouwen van mensen te winnen, zonder iets van ze te willen, daar moet je tijd in steken. Ze hebben vaak al zoveel psychologen gezien, ze geloven er niet meer in. Zonder dat je iets hebt gezegd scheelt het dat je van Curaçao komt. Hun weerstand tegen de hulpverlening is daardoor minder. Ik spreek Papiaments als ze dat willen en ik ken de lichaamstaal; met hun armen over elkaar arrogant naar je kijken zonder een woord te zeggen. Mij schrikt dat niet af.

Maar door mensen die onze cultuur niet kennen, kan er snel een sticker opgeplakt worden als: dit is iemand met een anti-sociale persoonlijkheidsstoornis of het ontbreekt hem aan geweten. Soms ligt er iets heel anders aan ten grondslag; houding, lichaamstaal of cultuurspecifieke gedragspatronen kunnen iets heel anders impliceren. Antillianen zijn meer dan wie ook gevoelig voor de relatie, daar moet je eerst voor gaan. Laten merken dat je hun achtergrond kent, niet oordelen, niet moraliseren. Bij een eerste gesprek zijn ze vaak stoer. Daar zit schaamte achter, maar die negeer ik en zo kom ik steeds dieper bij de kwetsbare plekken. Als je hen serieus neemt, nemen ze jou ook serieus. Ik heb begrip voor de context, ik heb begrip voor hun persoonlijkheidsontwikkeling, maar niet voor datgene wat ze hebben gedaan."

"De omschreven problematiek zien we ook op de andere terreinen"

Cijntje gaat daarom niet op de fout zitten, maar op de oorzaak. "Ik probeer zover te komen dat ze kennis krijgen over zichzelf, hun achtergrond, hun familie en daarmee over hun ontwikkeling. Dat kan (kleine) veranderingen teweegbrengen. Vaak is dat schokkend voor ze." Ondanks dat Cijntje, die Papiamentstalig is opgevoed, mensen in hun eigen taal te woord kan staan, is zijn inziens het kennen van de thuissituatie belangrijker dan het taalaspect.

Kind krijgt de schuld

De oorzaak van criminaliteit ligt vrijwel altijd in een beschadiging in de vroege ontwikkeling. Problemen worden meegenomen vanuit de Antillen, alleen, de problemen die in de eenvoudige Antilliaanse samenleving klein bleven, worden in de complexere samenleving van Nederland ook complexer.

Injerreau Cijntje: "Ik heb zelf de gecompliceerder leef- en denkwijze aan den lijve ondervonden toen ik hier kwam."

Veel Antillianen die in financiële problemen raakten, gingen naar Nederland, in de hoop het daar beter te krijgen. De werkloosheid was hoog op bijvoorbeeld Curaçao en men had de droom dat het in Nederland beter zou gaan. Het bleek echter moeilijker dan ingeschat en de problemen gingen door.

Cijntje: "De persoonlijke problemen van de ouders blokkeren hen in hun functioneren in de rol van ouder, waardoor ze hun kinderen verwaarlozen. Kinderen kunnen zich niet spiegelen aan hun ouders en krijgen geen zekerheden mee, of zoals we dan zeggen: hun ik-sterkte is heel laag. Daarbij is het heel belangrijk om te erkennen dat Antilliaanse ouders het kind vaak gebruiken als muur tussen zichzelf en de problemen. Het kind wordt de manifestatie van hun problemen. De ouders klagen over het moeilijke gedrag van het kind, gaan schelden tegen het kind of dreigen." Dat is de reden, volgens Injerreau Cijntje, dat je ouders zult moeten leren een stap terug te doen om naar zichzelf te kijken, zodat ze zien dat de problemen van het kind voortkomen uit henzelf. Dit wordt psycho-educatie genoemd. "Armoede speelt een grote rol in de problematiek. Omdat er generaties lang hard moest worden gewerkt en er zeker in de sociaal zwakkere milieus vaak sprake is van jong kinderen krijgen en grote gezinnen, worden de kinderen snel verwaarloosd."

De kinderen van de migranten - die soms in Nederland zijn geboren - krijgen de hechtingsproblemen dubbel mee: de hechting naar hun ouders, maar ook hun plek op de wereld. De migratieproblematiek speelt soms generaties lang door, omdat ouders/grootouders weer uit allerlei gebieaden (waaronder Zuid-Amerika) afkomstig zijn. Dit wordt generatie op generatie doorgegeven, met alle gevolgen van dien.

Taal- en cultuurmatch

De omschreven Antilliaanse problematiek zien we terug in de forensische zorg, maar ook op de andere terreinen van geestelijke gezondheidszorg waarin i-psy actief is. I-psy ontstond acht jaar geleden als zelfstandige GGZ-organisatie en dankt zijn bestaansrecht aan een Turkse psychiater die een instelling begon waarin de taal- en cultuurmatch essentieel waren in de hulpverlening. Zijn bedrijf werd overgenomen door twee grote GGZ-instellingen in Nederland en de naam werd veranderd in i-psy, dat nu onderdeel is van de Parnassia Groep.

"De persoonlijke problemen van ouders blokkeren hen waardoor ze hun kinderen verwaarlozen"

Al langer was bekend dat migranten weinig opschoten met de hun geboden westerse zorg. Omdat ook de zorgverzekeraars het nut van geestelijke gezondheidszorg vanuit de eigen cultuur inzagen, kwam er ruimte voor de tweedelijnszorg van i-psy, gefinancierd vanuit de zorgverzekeringswet. I-psy heeft inmiddels in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht grote poliklinieken, maar ook in Zaandam, Alkmaar, Almere, Hoorn, Velsen, Lelystad, Tilburg en Eindhoven zijn vestigingen en er volgen er meer.

Eigen cultuur

Ana van den Bosch van i-psy legt uit dat het grootste probleem bleek te zijn dat de primaire zorg bij 'witte' GGZ-instellingen niet aansloot. "Klachten worden geïnventariseerd vanuit een westers denkpatroon waarbij lichaam en geest gescheiden zijn. Vanuit de inventarisatie wordt een diagnose gesteld en daaruit volgt een behandeling volgens een bepaald protocol. Het is een cognitief model, waarbij het protocol is gebaseerd op westerse testen. Deze gaan er vanuit dat men de westerse samenleving begrijpt."

Er zijn interessante onderzoeken gedaan naar de relatie tussen IQ en gedrag, waaruit bleek dat mensen in hun eigen omgeving een hoger IQ hebben, wat verklaart dat ze daadwerkelijk de nieuwe samenleving niet begrijpen.

Aangezien veel migranten - Turken, Marokkanen, Afghanen, Antillianen - in een wij-cultuur zijn opgegroeid in tegenstelling tot een westerse ik-cultuur legt i-psy in haar zorgverlening de nadruk op de relatie van mens tot mens. Van den Bosch: "Bij de intake bij ons neemt het levensverhaal een belangrijke plaats in. We gaan uit van de context. De persoonlijke levenslijn met daarin opgenomen de relaties tussen familieleden vormen het uitgangspunt. De migratie van ouders speelt dus door in de levens van hun kinderen. De diagnose beschrijft wat iemand zélf als zijn probleem ervaart, oftewel wat zijn lijdensdruk is."

De interculturele teams van i-psy bestaan uit psychiaters en artsen, psychotherapeuten, systeemtherapeuten, psychologen, maatschappelijk werkers, somatische artsen, beeldende en dramatherapeuten. "We hebben allerlei expertise in huis, voor elke doelgroep specifieke zorg. Bijvoorbeeld voor Irakezen die zwaar getraumatiseerd zijn. Maar ook voor de eerste generatie Marokkanen, die weer een geheel ander zorgpad nodig heeft dan de volgende generaties."

Schaamte en afgunst

Van alle migranten weten de Turken en Marokkanen de zorgverlening inmiddels redelijk te vinden volgens Ana van den Bosch. Voor de Antillianen is dat een ander verhaal. Vanuit hun cultuur is het erg moeilijk om hulp en ondersteuning te zoeken. "Daaraan ligt onder meer de schaamte ten grondslag. Voor elkaar willen ze niet onderdoen, aan de oppervlakte moet het mooi zijn. Ook afgunst speelt een grote rol, factoren dus waardoor mensen zich niet gemakkelijk kwetsbaar maken, de schijn moet worden opgehouden. Ook opvallend in de Antilliaanse cultuur is dat er weinig binding onderling is, er is geen hechte gemeenschap. Bij andere migranten zoals bij Turken en Marokkanen zie je dat de religie een verbindend element is. Dat zorgt voor een ontmoetingsplek en het vieren van feestdagen." Bij Antillianen zijn er behalve de Dag van de Vlag weinig feesten die gezamenlijk gevierd worden; ze leven in Nederland erg los van elkaar.

Investeren in relatie

Van den Bosch: "Willen we de Antillianen met probleemgedrag in de Nederlandse samenleving bereiken, dan moeten we samenwerkingsverbanden zoeken met allerlei organisaties en instellingen. Deze Antillianen laten oppositioneel gedrag zien bij detentie, maar ook weerstand en verzet in de gemeente, in de wijk.

We moeten ons verbinden in zorg en hulp, op psychisch, maar ook en misschien wel vooral op sociaal en maatschappelijk gebied en ons daarbij ook nog eens specifiek richten op de jeugd. We hebben een lange adem nodig, maar moeten aan de slag om ketenzorg te creeren en verder investeren in de relatie met de doelgroep." Inmiddels is de overname van de Stichting Welzijnsbevordering Antillianen, Arubanen (SWA) gerealiseerd en op sociaal-maatschappelijk gebied is er een nauwe samenwerking met Sibad (Systeemgerichte en intensieve begeleiding Antillianen Dordrecht). Van den Bosch is van het begin af aan betrokken bij i-psy, voelt zich uitermate verantwoordelijk en steekt haar nek uit. Zo nam zij de organisatie op zich van het theaterstuk 'De Naakte Antilliaan' van Archell Thompson. "Als we mensen blijven stimuleren te praten over problemen en naast de 'witte' GGZ daadwerkelijk andere hulp gaan aanbieden, zijn we een stap verder in onze multiculturele samenleving. We hopen zo mensen te behoeden voor misstappen."

Recht

Droomrecht!

Letterlijk tien kilometer boven de aarde en halverwege tussen Curaçao en Nederland gezeten in een KLM-toestel, kan ik het na het diner en het dimmen van de lichten gedimd weer niet laten alledaagse gebeurtenissen langs de juridische meetlat te leggen.

Tekst: Mirto F. Murray

Al mijmerend vraag ik me af of je dromen juridisch zou kunnen omschrijven zodat je een correlatie tussen droom en recht zou kunnen maken. Zeg maar 'droomrecht'. En als dat zo is, bestaat er dan iets als een recht om te dromen? Dromen over recht doe ik vaak genoeg, dus dat bestaat zeker, maar een recht op dromen ben ik niet tegen gekomen. En voor zover dat droomrecht al zou bestaan, ten opzichte van wie zou dat dan gelden? Doorgaans kan een recht tegen een ander worden ingeroepen, maar van wie zou je nou een droomrecht kunnen afdwingen? Ik denk dan niet aan mijn recht op een ongestoorde nachtrust. Verstoring daarvan door een al te enthousiaste beginnende drummer als buurman kan ik afdwingen met een verbodsactie in kort geding met een beroep op de onrechtmatige daad die mij aangedaan wordt. Overlast van structurelere aard, zoals luide bachata-muziek en dito dames van lichte zeden van de nabijgelegen snèk kan ik bestrijden met een beroep op de Hinderverordening en allicht het overtreden van de vergunningsvoorwaarden. Maar daarmee is mijn nachtrust gered, maar nog niet mijn recht om te dromen.

Dromen kan overigens ook overdag en zelfs, weet ik uit ervaring, met de ogen wijd open. Nee, ik denk niet dat er een ten opzichte van derden te handhaven droomrecht bestaat. Waar ik wel van overtuigd ben is dat het mijn volste recht is te dromen waarover ik wil. In die zin bestaat er dus wel een vrijheid van dromen, voor zover je al zelf kunt bepalen waarover je droomt. Maar stel dat dat laatste mogelijk is, dan kan recht op dromen hoogstens qua tijd en plaats beperkt worden; denk maar op de werkplek onder werktijd of al deelnemend aan het drukke verkeer, maar op de inhoud van mijn droom ben ik alleenrechthebbende en kan ook niemand mij verbieden over iets (of iemand) te dromen of de inhoud van mijn droom kenbaar te maken.

Niettegenstaande mijn aldus autonoom droomrecht, zoals ik dat recht op de vrijheid van dromen maar omschrijf, maak ik u deelgenoot van een mijner dromen.

Ik droom al een hele tijd van een Curaçao waar het besef van het hebben van een echte kenniseconomie is doorgedrongen. En in die droom vestigt de prestigieuze Harvard University, het afgelopen jaar wederom gekozen tot beste universiteit van de wereld, een filiaal op Curaçao. De overheid heeft de rode loper uitgerold en aan Harvard een flinke lap grond in erfpacht ter beschikking gesteld tegen de symbolische prijs van één cent per vierkante meter per jaar. Een taxholiday voorziet erin dat het filiaal geen belasting verschuldigd is over haar winsten en dat op het salaris van de aanvankelijk overwegend uit het buitenland afkomstige docenten en hoogleraren geen loonbelasting wordt geheven, terwijl ook ten aanzien van hun inkomstenbelasting een soortgelijke voorziening van kracht is.

In mijn droom richt het filiaal van Harvard, dus zeg maar the Curaçao Harvard School, zich op Zuid-Amerikaanse en Caribische studenten die hier, veel dichter bij huis dan in het koude Boston in de Verenigde Staten van Amerika, hun Harvard bull kunnen ontvangen na het succesvol doorlopen van hun studie. Meer dan vijfduizend studenten bevolken de campus en huren bij inwoners van Curaçao een kamer of hokken samen in een gehuurd (studenten)huis. De overheid heeft slim ingespeeld op dit alles en geregeld dat een elektronisch via internet aan te vragen verblijfsvergunning voor een student of docent binnen drie weken na aanvraag gereed is mits de aanvrager lokaal tegen ziektekosten is verzekerd. Als tegenprestatie voor zoveel aardigheid in de ambtelijke en eerder genoemde fiscale sfeer vraagt de overheid dat zowel studenten als docenten twee uur per maand besteden aan vrijwilligerswerk om onze samenleving (mensen en cultuur) te leren kennen en dat per jaar minimaal tien van onze slimste lokale studenten por nada kunnen studeren aan the Curaçao Harvard School. De overheid is zelfs zo voorzienig geweest te eisen dat op korte termijn ook onze mensen moeten kunnen doceren aan the School en dat ook die mensen gratis moeten worden opgeleid.

In mijn droom hebben de economisch onderlegde knappe koppen bij de overheid al lang uitgerekend dat die vijfduizend studenten en docenten allemaal gedurende hun tijd op Curaçao hun ouders en statistisch gezien minimaal nog anderhalf familielid op bezoek krijgen en dat bij iedere aanschaf van een spreekwoordelijk blikje cola door een student, docent of diens gast de net geïnstalleerde elektronische omzetbelastingkassa gaat rinkelen. Om van de te betalen kamer- en huishuur met logeergastenbelasting, autoaanschaf, te betalen verzekeringspremies, inkopen doen in de supermarkt en eten in restaurants etc. etc. maar te zwijgen.

Ik vind dat het hiervoor omschreven en door mij als zodanig benoemd autonoom droomrecht ook een ander kenmerk van recht draagt, namelijk het kenmerk van overdraagbaarheid en draag de inhoud van mijn ongetwijfeld auteursrechtelijk beschermde droom(recht) aan u over met onherroepelijke toestemming tot reproductie! Volgens Marco Borsato zijn de meeste dromen bedrog, maar het is aan ons allen om het tegendeel te bewijzen en deze droom realiteit te laten worden!

Mr Mirto F. Murray is advocaat en vennoot bij SMS Attorneys at Law.

Mens & Werk

Stap uit je comfortzone

De comfortzone is dat plekje waar iemand zich prettig en veilig voelt. Alles wat iemand nog niet eerder gedaan of meegemaakt heeft of waar iemand bang voor is ligt buiten die zone.

Tekst: Judice Ledeboer

Dit betekent niet dat de comfortzone altijd prettig is, want een baan waarin iemand vastzit en waar hij het niet naar zijn zin heeft kan ook een 'comfortzone' zijn. Uit die baan stappen of in actie komen om iets te veranderen binnen die baan wordt dan niet gedaan omdat men niet weet wat er dan gaat gebeuren. 'Ik weet wat ik heb en ik weet niet wat ik ga krijgen' is duidelijk een opmerking van iemand die zijn comfortzone niet durft te verlaten. Mensen die dit zeggen blijven liever ontevreden in bepaalde omstandigheden leven dan dat ze iets doen om een verandering aan te brengen.

Ieder mens voelt zich prettig in zijn eigen comfortzone. In dat gebied kan iemand met gemak dingen doen, die hij dikwijls al vaak heeft gedaan en die hij bijna automatisch doet. Op Wikipedia staat over de comfortzone vermeld: 'The comfortzone is a behavioural state within which a person operates in an anxiety-neutral condition, using a limited set of behaviours to deliver a steady level of performance, usually without a sense of risk'.

Iemand die zijn comfortzone wil verlaten neemt liever geen risico's. Angst voor het onbekende en 'als er nou eens iets fout gaat' en 'wordt het beter als ik actie onderneem of iets anders doe' spelen een grote rol. Mensen zijn bang dat iets mislukt of dat ze de actie of een nieuwe situatie niet aankunnen en daarom blijven ze liever in hun (on)veilige holletje zitten, waar ze het eigenlijk niet prettig hebben. Een voorbeeld uit het dagelijkse leven zijn de vrouwen die door hun partner mishandeld worden en er toch voor kiezen om bij die partner te blijven.

Mensen die behoefte aan verandering hebben, zullen in vele gevallen uit hun comfortzone moeten stappen. Een voorbeeld op de werkvloer: er is een slechte sfeer op de afdeling. Daar heeft iedereen last van, maar niemand neemt actie om daar iets aan te veranderen. De mensen klagen wel en dat leidt tot nog meer onvrede, want het verpest de stemming. De medewerkers blijven liever (zogenaamd veilig) op hun plek zitten, zeggen niets, doen, voor zover dat lukt, hun werk en dat dag in, dag uit. Deze situatie moet voor veel mensen herkenbaar zijn. De angst om 'open' met de manager te praten over de problemen op de afdeling belemmert de werknemers om in actie te komen. Dikwijls is de manager namelijk degene waar de medewerkers 'bang' voor zijn, maar ook de onderlinge omgang met collega's kan soms flink verstoord zijn. De werknemers zijn bang dat hun klachten gebagatelliseerd worden, dat ze belachelijk worden gemaakt, dat ze ontweken en genegeerd gaan worden. De manager of supervisor is echter wel degene die ervoor moet zorgen dat de medewerkers met plezier hun werk op een goede manier kunnen doen. Maar wie durft er op te staan? Wie durft de problemen naar voren te brengen op een manier waar niet direct een 'schuldige' wordt aangewezen? Of waarbij niemand zich aangesproken voelt? Dat vraagt een goede communicatie en een bepaalde dosis zelfverzekerdheid. Wie durft er uit zijn comfortzone te stappen? En hoe doe je dat?

Iemand die het besluit neemt om uit zijn comfortzone te stappen moet zichzelf overwinnen. Natuurlijk is dat in zekere zin spannend. Jezelf vragen stellen wat het ergste is dat er kan gebeuren en zelf daar een antwoord op geven geeft al een zetje in de goede richting. En als de eerste stap gezet is, wat dan? Wat is de volgende actie? Als de manager niet aanspreekbaar is dan zijn er anderen waar je naartoe zou kunnen gaan: de personeelsfunctionaris bijvoorbeeld of de maatschappelijk werker (bij grote bedrijven zijn dikwijls maatschappelijk werkers in dienst om personeel bij te staan als er problemen zijn of als ze ergens over willen praten). Als de manager ook 'de grote baas' is (en moeilijk aanspreekbaar) dan zal iedere medewerker zijn eigen keuze moeten maken. Blijven of weggaan. Ýou're damned if you do, you're damned if you don't. Dat wil zeggen dat elke keuze lastig is. Blijven werken bij een bedrijf waar je het niet naar je zin hebt vraagt heel veel (negatieve) energie en in actie komen door een nieuwe baan te zoeken vraagt ook energie en actie, maar je stapt in ieder geval uit je comfortzone die eigenlijk niet 'comfortable' is.

Een tip voor bedrijven om meer uit medewerkers te halen is om medewerkers uit hun comfortzone te halen door ze tijdelijk op een andere afdeling of in een andere functie te plaatsen, zodat ze gedwongen worden om anders te gaan kijken naar werkzaamheden, werkcultuur en onderlinge communicatie. Daar leren de werknemers veel van en openbaren zich misschien talenten die anders niet zichtbaar waren geworden. Succes ligt tenslotte buiten de comfortzone.

Mensen die verandering willen, moeten uit hun comfort zone stappen, hoe moeilijk dat ook kan zijn.

Marketing

De nieuwe C7!

De lening op zijn auto liep bijna af, mijmerde Gino onderweg naar de garage voor een grote beurt. In het begin was hij er nogal zuinig op geweest, maar de afgelopen jaren was hij hem steeds minder vaak gaan wassen, had hij kleine mankementjes niet direct meer laten repareren en was hij niet meer zo trots op het inmiddels toch wat gedateerde model.

Tekst: Marcel Truyens

En nu deze was afbetaald kwam een nieuwe toch wel erg snel dichterbij. Niet dat hij ontevreden was, in tegendeel. Het ding had hem nooit laten staan. Maar misschien moest hij toch eens met de dealer gaan praten. Wat zou zijn auto opleveren bij inruil? Hij nam de sleutels van de leenauto van de garage in ontvangst en reed met het 13 jaar oude, kleine, viezige leenautootje naar zijn werk.

De garage had ongemerkt een enorme fout gemaakt nog voordat men een schroevendraaier ter hand had genomen. Waarom? Omdat men verzuimde Gino te helpen een nieuwe auto te kopen. De garage weet namelijk precies wanneer de lening afloopt en had op basis hiervan een aantal dingen kunnen doen. Om te beginnen had de verkoper eens kunnen informeren wie er die dag voor onderhoud zou komen. Hij had dan kunnen nagaan wie er op korte termijn in de markt zou zijn voor een nieuwe auto. Hij had zich dan kunnen melden bij de servicebalie en Gino daar kunnen opvangen, een gesprek kunnen aanknopen en hem in plaats van de standaard-leenauto het gedroomde model mee kunnen geven. Gino was gegarandeerd op zijn werk over het nieuwe model begonnen met zijn collega's.

Het bouwen aan een klantgerichte organisatie begint bij het creëren van klantbewustzijn in alle geledingen van de organisatie. Dit behelst meer dan het formuleren van een visie, strategie en doelstellingen; het is een cultuur die volledig ingebed moet zijn in de organisatie. Dit betekent dat zowel de organisatiestructuur, de processen, de producten en diensten en de mensen gericht moeten zijn op de klant.

De klantgedachte heeft echter door diverse omstandigheden de neiging om binnen organisaties aan invloed te verliezen. Het overgrote deel van de werknemers vindt dat de eigen onderneming niet genoeg rekening houdt met de wensen van haar klanten. Dit terwijl ondernemingen die vanuit de klantbehoefte de markt benaderen, aantoonbaar succesvoller zijn dan organisaties die dit niet doen.

Klanten worden kritischer en communiceren hier meer over. Een tevreden klant laat dit gemiddeld aan acht andere (potentiële) klanten weten; een ontevreden klant geeft dit aan maar liefst 22 andere klanten door. Er ligt een grote kans in het verschiet voor ondernemingen die er wel in slagen om klantgericht te gaan ondernemen.

Een meer klantgerichte aanpak kan de winstgevendheid van een organisatie enorm verbeteren. Zo blijkt uit onderzoek dat gemiddeld 5 procent meer klantbehoud de winstgevendheid van een organisatie, afhankelijk van de sector, met maar liefst 25 à 95 procent kan verhogen.

Het bouwen aan een klantgerichte organisatie doet u niet alleen. Klantgericht ondernemen is grotendeels mensenwerk. Het is een teampresentatie waarbij elke schakel optimaal moet functioneren voor het bereiken van het gewenste resultaat. Draagvlak en betrokkenheid zijn daarom van essentieel belang. Ook is het belangrijk om alle factoren van een klantgerichte organisatie voor iedereen inzichtelijk te maken.

Het 7C-model beslaat zeven verschillende factoren die bepalend zijn voor het creëren van een klantgerichte organisatie. Hoewel het model erg spannend klinkt, is dat het niet: de C staat voor Customer en de 7 voor de zeven eenvoudige vragen die een organisatie moet beantwoorden. Simpele vragen zoals: 'Wat weet ik van mijn klant?', 'Op welke klant(groepen) richt ik mij?', 'Welke oplossingen bied ik mijn klant aan?', 'In hoeverre is mijn organisatiestructuur afgestemd op de klant?', 'Welke processen doorloopt de klant in relatie tot mijn product/dienst?', 'Welke contactmomenten heb ik met mijn klant en hoe vul ik die in?' en 'Hoe stimuleer ik mijn klanten om loyaal aan mij te zijn?'

Hoewel de vragen relatief simpel zijn, zijn de antwoorden een stuk ingewikkelder, kan slechts het management het geheel overzien en samen met het middelmanagement de antwoorden formuleren. Daarnaast moeten de antwoorden gaan leven in de gehele organisatie en moet ook de hele organisatie er naar gaan leven. Het management zorgt ervoor dat in de hele organisatie een cultuur van klantgericht denken ontstaat en onderhoudt die actief.

De garage van Gino is nog niet zo ver: de werkzaamheden in de werkplaats worden keurig ingepland, men houdt de onderdelenvoorraad op peil, zorgt voor voldoende monteurs en eventueel voor een leenautootje. Maar men denkt in schroeven, veren, remmen, bougies en olie. Niet in klanten, of klantbehoeften.

De verkoop denkt in aantallen, omzet, marges, levertijden en advertenties. Niet in klanten of klantbehoeften. Er ligt dan ook een schone taak voor het management om eens goed na te denken over de zeven C's, en dat geldt niet alleen voor Gino's garage.

Enigszins moeilijk kroop Gino uit het leenautootje met de gladde banden en stapte weer in zijn eigen - overigens ongewassen - auto. Voorlopig zou hij hier nog wel even in blijven rijden. Hoewel, die nieuwe auto van zijn collega leek hem ook wel wat.

Om redenen van vertrouwelijkheid kunnen namen, producten, markten en feitelijke omstandigheden anders zijn benoemd dan in de realiteit het geval was.

Marcel Truyens is senior consultant bij Stradius te Curaçao.
E | marcel@stradius.com W| www.stradius.com

Boeken

IJs verkopen aan eskimo's

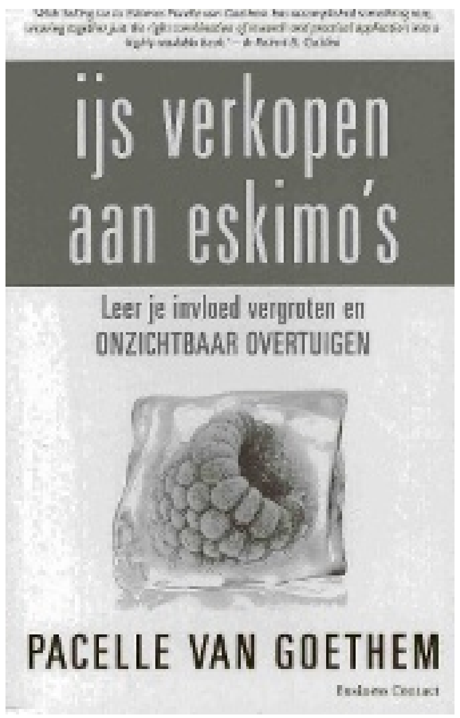

Wat geeft persoonlijke overtuigingskracht? Wat maakt ideeën overtuigend? Overtuigen lijkt pure magie, maar wordt in dit boek feilloos ontrafeld tot één geheim.

In 'IJs verkopen aan eskimo's' biedt Pacelle van Goethem een revolutionair model, inzicht in de psychologie van overtuigen, gebaseerd op hersenonderzoek en haar voortdurende onderzoek naar de best practices. Ze beschrijft in dit boek precies wat nodig is om onweerstaanbaar te worden.

Deze jarenlange bestseller is volledig herzien en geactualiseerd met nieuwe inzichten, voorbeelden en nog meer praktische tips.

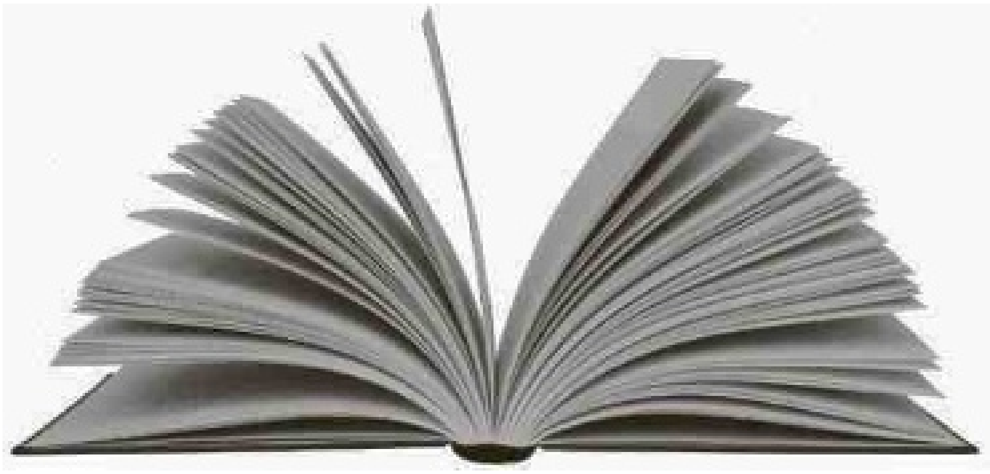

Business Agenda

Curaçao

Ceo van Ctex Anthony de Lima zal de conferentie openen.

Capacity Caribbean 2013

Capacity Caribbean 2013, de grootste conferentie op het gebied van telecommunicatie in de regio, wordt op 14 en 15 februari voor het eerst op Curaçao gehouden. Ctex (Curaçao Technology Exchange NV) heeft daartoe succesvol gelobbyd. Het evenement vindt plaats in het Santa Barbara Beach & Golf Resort.

Meer dan 220 'C-level' professionals van meer dan 110 telecommunicatiebedrijven zullen aanwezig zijn.

Ctex is gastheer van het evenement, samen met Level 3 Communications en UTS. Ceo van Ctex Anthony de Lima opent de conferentie. Ook zijn er sprekers aanwezig van onder meer BTPU (Bureau Telecommunicatie en Post), Conatel Haïti en de Telecommunication Authority of Trinidad and Tobago (TATT), de Wereldbank en de Inter-American Development Bank (IADB).

Op het programma staan - terzijde van de conferentie - ook diverse borrels en er is een golftoernooi.

Internationaal

BouwBeurs 2013

De Internationale BouwBeurs is dé tweejaarlijkse ontmoetingsplaats waar bouwend Nederland bij elkaar komt. Deze editie is het thema 'bewust bouwen'. De BouwBeurs vindt plaats van maandag 4 tot en met zaterdag 9 februari in de Jaarbeurs te Utrecht.

In de huidige markt draait het om meer dan alleen het aanbieden van degelijke producten en diensten. Succesvolle bedrijven nemen de eindgebruiker serieus, komen de bouwer tegemoet met slimme en efficiënte bouwconcepten en houden rekening met de eisen die de maatschappij stelt. Bewust bouwen is: de gebruiker centraal stellen. Bouwen op de juiste locatie. Duurzaam, innovatief en ambitieus. Inspelen op de toekomst.

Op de Internationale BouwBeurs 2013 vindt de bezoeker wat de markt hem te bieden heeft. De aandachtsgebieden zijn: renoveren en herbestemmen; greenbuild: duurzaam, energiezuinig en bio-based; virtueel bouwen met BIM; ketensamenwerking en 'lean' bouwen; de ondernemende ZZP'er.

Tegelijkertijd vindt in de Jaarbeurs het jaarlijkse materiaalevenement voor architecten en andere creatieve professionals plaats. Dit jaar staat Material Xperience in het teken van de processen en technieken waarmee nieuwe materialen worden ontwikkeld, onderzocht en getest.

ICC Mediation Conference

Donderdag 7 februari vindt de 4th ICC International Mediation Conference plaats in het ICC-hoofdkantoor in Parijs. Tijdens de conferentie zijn er discussies, presentaties, case studies, succesverhalen en workshops. De 'learning experience' staat centraal.

Deelnemers: Professionals van grote multinationals, marktleiders, banken, verzekeringsmaatschappijen en overheidsorganisaties. Contactadres is adr@iccwbo.org

Beroep onder de loep

Chandrika Floridas: docent CAV

In de rubriek 'Beroep onder de loep' vertellen mensen over hun ervaringen in hun beroep. Deze week: Chandrika Floridas. Zij is één van de docenten Cultureel Artistieke Vorming (CAV) op de vsbo St. Jozef.

Wat houdt je functie in?

Floridas: "Cultureel Artistieke Vorming is een vak waarbij de leerlingen kennismaken met diverse kunstdisciplines. Ze leren onder meer hoe kunstenaars te werk gaan en ik laat ze ook proeven dat kunst en cultuur op meerdere manieren gezien en geïnterpreteerd kan worden. Daarnaast gaan de leerlingen zelf verschillende vormen van kunst beoefenen via creatieve opdrachten."

Hoe lang ben je al docent?

"Al drie jaar, maar ik moet zeggen dat ik bijna geen docent was geweest. Ik ben tot twee keer toe gestopt met mijn studie Cultureel Maatschappelijke Vorming in Utrecht. De eerste keer dat ik stopte was nadat mijn vader onverwacht kwam te overlijden. Ik was heel gehecht aan mijn vader en kon zijn dood niet goed verwerken. Na een tijdje ben ik weer met mijn studie begonnen, maar kon er nog steeds niet inkomen. Ik ben toen bij een verzekeringsmaatschappij gaan werken en dat heb ik een aantal jaren gedaan. Toen de euro werd geïntroduceerd moesten sommige bedrijven bezuinigen en omdat ik één van de laatsten was die aangenomen werd, zou ik als één van de eersten mijn baan verliezen. Ik moest dus op zoek naar een alternatief en besloot om het nog een keer te proberen met mijn studie Cultureel Maatschappelijke Vorming en dit heb ik in twee schooljaren afgerond. Twee weken na mijn afstuderen was ik al terug op Curaçao. Negen jaar wonen in Nederland vond ik wel genoeg. In het begin heb ik veel vrijwilligerswerk gedaan. En toen kon ik aan de slag bij Kas di Kultura waar ik belast was met onder meer sponsoraanvraag, activiteitenplanning en uitvoering en productie van het educatieve tv-programma 'Pidi Boka'. Gek genoeg werd mijn werk bij Kas di Kultura een routine, Dat kwam onder meer omdat het jeugdprogramma niet meer tot mijn verantwoordelijkheid werd gerekend. Weer ben ik naar andere mogelijkheden gaan zoeken en kwam tijdens het rondneuzen de term CAV tegen. Toen ben ik gaan onderzoeken wat dit precies inhoudt. Ik bleek alle ingrediënten in huis te hebben om CAV-docent te worden. Ik heb toen mijn sollicitatie ingediend bij het Rooms Katholiek Schoolbestuur en werd toen eerst bij het Mgr. Zwijsen College geplaatst gedurende twee schooljaren en nu doceer ik bij de vsbo St. Jozef."

Wat is het vervelendste dat je als docent hebt meegemaakt?

"Lang niet alle scholen beschikken over voldoende schoolmateriaal en ook de schoolgebouwen kunnen in erbarmelijke staat zijn. Dat gaat jammergenoeg ten koste van wat je kunt betekenen voor de leerlingen. Je kunt als docent niet 100 procent presteren zoals je zou willen. Maar nog vervelender vind ik het dat mensen niet weten wat CAV inhoudt. Bij het horen van Culturele en Artistieke Vorming zeggen ze altijd 'oh ja, je geeft beeldende vorming hè?' Maar beeldende vorming is één van de domeinen van CAV. Dans en beweging, muziek, drama en oriëntatie op kunst en cultuur behoren ook allemaal tot CAV."

Waarom is CAV-docent het leukste werk dat er is?

"Het is werk waarbij je direct feed back krijgt. Wanneer leerlingen je niet meteen begrijpen kan je onmiddellijk je aanpak bijsturen en wanneer ze het hebben begrepen zie je ze helemaal oplichten."

Wat was je graag geweest als je geen docent was?

"Wat ik anders heel graag zou willen zijn ben ik al, maar niet full time. Ik ben al vanaf kinds af aan dol op dansen en heb dat altijd intensief gedaan en momenteel ben ik nog steeds, nu meer dan 10 jaar, danseres en dansdocent. Als ik iets anders moet bedenken dan zou ik graag onderzoeker willen zijn. Iets in de richting van archeologie of antropologie. Ik zou in de verre toekomst ook paranormale psychologie willen studeren."

Wilt u een keer meewerken aan deze rubrieken?

Bel 736-9050 of mail napa@amigoe.com en meld u aan!

Bestemming Curaçao

Kleurrijk

Naam: Laura Maqueira

Komt uit: Miami, Florida

'Business or Pleasure?': Pleasure

Aantal dagen: Vier

Verblijft bij: Een vriendin

"Het is mijn eerste keerop Curacao", vertelt Laura Maqueira enthousiast. Laura is oorspronkelijk afkomstig uit Cuba en negen jaar geleden naar Miami verhuisd. "Ik hoor al jaren over Curaçao. Al vanaf toen ik een klein kind was. Mijn vader werkte namelijk op Curaçao in de scheepvaartsector en hij vertelde veel over het eiland. Zelf heb ik tot kort geleden ook voor een bedrijf gewerkt dat vracht verzendt en daardoor kwam ik heel veel in aanraking met Curaçaoënaars. Ik kom vanwege de scheepvaartbranche in contact met mensen van heel veel nationaliteiten en ik vind Curaçaoënaars heel prettig in de omgang."

Door al dat contact vond Laura dat het tijd was geworden om het eiland te leren kennen. "Ik ben in het verleden naar Antigua gegaan en ik stelde me voor dat Curaçao net zoiets als Antigua zou zijn."

Tijdens haar verblijf op het eiland heeft Laura vooral vrienden opgezocht en genoten van de schoonheid van Curaçao. "Ik ben in Banda'bou naar het strand geweest, maar weet de naam daarvan niet zo goed meer te noemen. Het was iets met 'Epa'. Verder ben ik ook met vrienden in Punda geweest. Willemstad is heel kleurrijk en de mensen zijn hier echt heel vriendelijk. Ik heb parfum gekocht en verder wat souvenirtjes. Curaçao is echt veel meer dan ik verwacht had en het lijkt zeker niet op Antigua. Curaçao is veelzijdiger vergeleken met veel eilanden in het Caribisch gebied. Het is meer kosmopolitisch."

Laura is er maar gedurende vier dagen, waardoor ze net de hoogtepunten van de carnavalsperiode op Curaçao mist. "Ik zou graag wat langer willen blijven, maar door de vele verplichtingen en verantwoordelijkheden die ik thuis in Amerika heb, is het eigenlijk een wonder dat ik nu even weg kon. Op vakantie gaan is niet zo eenvoudig. Ik heb inderdaad gehoord dat het nu carnavalsseizoen is, maar ik vind het niet zo erg dat ik er niet meer van meemaak. Ik ben allang blij dat ik eventjes kon komen. Een vriendin van me in Miami komt wel elk jaar voor carnaval. Misschien ga ik volgend jaar wel met haar mee. Ik zou eigenlijk veel eerder terug naar Curaçao willen komen, maar zoals ik al zei: Dat gaat niet zo eenvoudig... Maar je weet maar nooit. Er kan een meevaller komen."

'Plastic teistert oceanen'

Zelfs als er vanaf nu geen plastic meer in de zee terechtkomt, blijven de oceanen nog honderden jaren vervuild. Uit nieuw Australisch onderzoek blijkt ook dat de vervuiling de hele wereld rondreist. De University van New South Wales in Australië deed onderzoek naar de zogenaamde draaikolken van vervuiling, enorme gebieden in de oceaan waar stromingen steeds meer afval aanvoeren en waar een metersdikke laag plastic ontstaat.

"Er zijn vijf van dergelijke gebieden bekend in de subtropische oceanen tussen de continenten", zegt Erik van Sebille, een van de onderzoekers. "Elke draaikolk bevat zoveel plastic dat je met een net meer plastic zou opvissen dan biomassa. Uit ons onderzoek blijkt dat zich mogelijk een zesde draaikolk aan het vormen is in de Barentszzee. Die is mogelijk pas over vijftig jaar echt te zien."

Uit het onderzoek blijkt dat het afval van een bepaald continent over de hele wereld terecht kan komen. "Dat zegt ons dat geen enkel land individueel verantwoordelijk is. Oceaanvervuiling is een internationaal probleem dat een internationale oplossing vergt", zegt Van Sebille.

Oceaantwitter
Voor het onderzoek gebruikten de wetenschappers drijfboeien om zo de oceaanstromingen in kaart te brengen. Elke boei zendt regelmatig een bericht van 140 karakters uit over zijn locatie en de plaatselijke omstandigheden. Van Sebille noemt het de 'twitter van de oceanen'.

Uit de gegevens blijkt dat het afval de hele wereld rondreist om uiteindelijk op het punt te belanden waar oceaan- en luchtstromingen samen komen. Het is daar dat de enorme gebieden van vervuiling ontstaan.

"In die gebieden zie je niet zozeer grote stukken plastic of rubberen eendjes of zo", zegt Van Sebille. "De zon en interactie met de oceaan breekt plastic af in kleine stukjes die soms bijna onzichtbaar zijn voor het blote oog. Maar ook die stukjes hebben een schadelijke invloed op het ecosysteem. Vissen en meeuwen slikken ze in, terwijl fytoplankton erdoor dichter bij de oppervlakte gaat leven."

Het plastic fungeert bovendien als de bekende kanarie in het kooitje in de kolenmijn: ook giftige chemicaliën, die nog veel gevaarlijker zijn, surfen mee op dezelfde stromingen en kunnen zelfs geabsorbeerd worden door het plastic.

MKB

KBB blikt voorruit

Door een technische fout is vorige week het artikel waarin het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven Curaçao terugkijkt op 2012 en vooruitblikt op 2013 niet geheel afgedrukt. Wij willen dit de lezer niet onthouden en plaatsten het stuk daarom opnieuw.

Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven Curaçao: 2013. De eerste maand van elk nieuw jaar het de gelegenheid voor een terugblik. Ook KBB kijkt als organisatie terug op 2012. Wat hebben we gedaan in het achterliggende jaar? Wat ging goed en wat moet anders? En dan, het nieuwe jaar: 2013.

Tekst: Gofrie van Lieshout

Gofrie van Lieshout

KBB 2012
In 2012 was de gesubsidieerde periode met middelen uit het Sociaal Economisch Initiatief (SEI) voor KBB Curaçao voorbij. Drie jaar had het Kenniscentrum de kans om aan te tonen of het bestaansrecht heeft. Of het in staat was activiteiten te ontplooien die bijdragen aan een verbeterde afstemming van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt. Dat is een breed begrip en al door de initiatiefnemers is er in de beginperiode voor gekozen om de focus te leggen op voorlichting, afstemming, behoefte-onderzoek en kwaliteitsverbetering van de beroepspraktijkvorming (BPV). Kritisch werden we gevolgd en wanneer het nodig was stuurden we bij en verlegden het accent.

Resultaten en doorstart
Plannen werden uitgewerkt en concepten ontwikkeld. De voor Curaçao ontwikkelde leermeestertraining werd zeer positief ontvangen evenals de structuur voor het erkennen van leerbedrijven. De teller gaat momenteel richting 300 gecertificeerde leermeesters en scholen checken steeds vaker bij KBB of een potentieel stagebedrijf een gekwalificeerde leermeester in dienst heeft. De trainingen en workshops voor docenten en leermeesters blijken niet alleen bij te dragen aan deskundigheidsbevordering, maar zijn vooral ook een gelegenheid voor het uitwisselen van ervaringen en het leren van elkaar. Het instrument EVC (Erkennen Verworven Competenties) is voor Curaçao op maat uitgewerkt en geïmplementeerd.
Een netwerk van stakeholders is opgebouwd en er heeft veel overleg en onderzoek plaatsgevonden waardoor het team van KBB een goed beeld heeft van de kansen en uitdagingen die er liggen inzake de afstemmingsproblematiek op Curaçao.
Na evaluatie en inventarisatie van de behaalde resultaten werd geconcludeerd dat er draagvlak is voor KBB en behoefte aan de voortzetting van de activiteiten. Als onafhankelijke stichting KBB, met als grootste opdrachtgever de overheid. En na intensieve onderhandelingen werd een begin gemaakt met gerichte opdrachten vanuit de beleidsvelden Economie, Arbeid en Onderwijs. Behalve het doortrekken van succesvolle projecten werden nieuwe taken toegevoegd. Zoals het promoten van beroepen in de technische sector, het uitbreiden van gerichte voorlichting, EVC-trajecten voor werkzoekenden, de implementatie van branche-certificering en sectorgericht onderzoek naar vraag en aanbod van arbeidsplaatsen (Quickscans).

Beroepsonderwijs en arbeidsmarkt
Waar aanvankelijk met de nodige scepsis werd gereageerd op de ambitie van KBB en haar aanpak, is de bereidheid tot samenwerking merkbaar toegenomen. KBB heeft aangetoond vast te houden aan de instelling om ten dienste te zijn aan zowel de partijen in het onderwijsveld als de arbeidsmarkt.
KBB bepaalt geen normen maar inventariseert wat de doelgroepen willen, legt dit vast en zorgt dat het vliegwiel in gang wordt gezet. Een mooi voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van de branche-certificering voor en namens de Security Sector. Werkgevers bepalen waaraan iemand moet gaan voldoen om straks in aanmerking te komen voor het branche-certificaat, KBB werkt dit uit.
Conclusies over vraagstukken zijn het gevolg van deskundig onderzoek. Ze geven niet een mening of visie van KBB weer, maar zijn gebaseerd op cijfers en feiten.
Ondanks de soms moeilijke omstandigheden zijn er binnen de scholen positieve ontwikkelingen gaande. Recent onderzoek door KBB toonde aan dat er verbeterpunten waren, maar dat er tegelijkertijd met relatief weinig middelen al veel in gang is gezet. Grote winst is ligt is het toenemende besef bij docenten dat de draai van aanbod- naar vraaggestuurd onderwijs gemaakt moet gaan worden. Vanuit de werkgevershoek wordt aangegeven dat ook daar een verantwoordelijkheid ligt als het gaat om aansluitend beroepsonderwijs.
Als 'makelaar' die alle belangen weegt en meeneemt heeft KBB dankzij deze ontwikkelingen een goede basis om haar dienstverlening verder te verbeteren.

Ontwikkeligen overheid
Na een periode van veel wisselingen van mensen in functies waar de lijnen worden uitgezet en besluiten worden genomen, lijkt er duidelijkheid te gaan komen over de kant die de overheid op wil en ook de wijze waarop. Afgelopen weken zijn er krachtige uitspraken gedaan door de minister-president en ook door de minister van Onderwijs Wetenschap Cultuur & Sport over de plannen aangaande het beroepsonderwijs. Heel gericht is aangegeven dat er gewerkt gaat worden aan de oprichting van een ROA, het verzamelen van feedback door vakmensen op de eindtermen van het onderwijs en richtlijnen om de kwaliteit van het beroepsonderwijs te borgen. Ook gerelateerde onderwerpen kunnen volgens de nieuwe regering rekenen op alle aandacht zoals taalbeleid, innovatie, remigratie en het faciliteren van scholen. De ideeën zijn niet allemaal nieuw, de signalen dat er vaart gemaakt gaat worden met het realiseren ervan geven echter goede hoop.

KBB 2013
Het ziet er dus naar uit dat in 2013 visie en uitvoering bijeen gaan komen. Maar ook zullen er in 2013 prioriteiten gesteld moeten worden om de beschikbare middelen verantwoord te benutten. Maar de focus blijft onveranderd gericht op samenwerking en synergie. De effecten zijn niet altijd direct zichtbaar of meetbaar, maar zijn structureel van aard. Want 'kortetermijnwinst' betekent vaak 'langetermijnellende'. KBB wenst u een goed jaar toe!

Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven Curaçao (KBB)

Het KBB heeft als doel de afstemming tussen bedrijfsleven, scholen en overheid te verbeteren. KBB geeft hieraan invulling door de uitvoering van concrete projecten zoals trainingen, onderzoek, voorlichting en het organiseren van samenwerking tussen het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven. Ook stimuleert KBB de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de beroepsbevolking.
KBB gelooft in een samenleving waarin mensen zich persoonlijk en professioneel blijven ontwikkelen en daarin ook een eigen verantwoordelijkheid nemen. Maar daarvoor moeten wel de juiste randvoorwaarden worden ingevuld zoals goed onderwijs en een gezonde arbeidsmarkt. Voor meer informatie over KBB of haar projecten kunt u bellen met 8402777 of kijkt u op www.kbbcuracao.com. KBB is gevestigd aan de Mahaaiweg 7.

Facebook hét instrument

'Social media brug naar internationale markt'

Hoe creëer je een Facebook presence? Welke tools kan je inzetten om een Facebook-pagina aantrekkelijk te maken en hoe krijg je meer bezoekers op je Facebook-pagina?

Tekst: Judice Ledeboer Foto's: Ken Wong

De sneeuwpop die werd ingezet voor een Facebook-campagne werd heel populair. Tijdens een 'meet and greet' kwamen 100 mensen afscheid nemen (zie foto).

Facebook is niet alleen een social netwerk site om in contact te komen en te blijven met vrienden en kennissen, maar het netwerk wordt tegenwoordig ook ingezet om aan branding, public relations en marketing te doen. Volgens Sinuhe Oomen van het bedrijf Office for Value Management is Facebook dé manier om jezelf, producten of diensten die je aan de man wilt brengen bekendheid te geven. "Op Curaçao wordt er nog veel te weinig gebruik gemaakt van Facebook als reclame-tool", zegt hij. En om vooral de kleine ondernemer te helpen een eigen Facebook-pagina op te zetten als marketing-instrument ontwikkelde Oomen samen met Jorge Cuartas een serie van drie workshops om te leren via Facebook zakelijke bekendheid te creëren. In februari starten hun workshops.

De twee heren hebben beiden jarenlange ervaring op het gebied van marketing en communicatie. Oomen studeerde industriële vormgeving in Eindhoven en Interaction Design en Crossmedia Productions in Engeland. Hij is geboren en getogen op Curaçao en na 20 jaar buitenland besloot hij twee jaar geleden om weer terug te keren naar het eiland. In Nederland deed hij ervaring op met crossmedia bij grote bedrijven en televisieproducenten. Hij wil het fenomeen crossmedia beetje bij beetje op Curaçao introduceren door zijn kennis en ervaring door te geven. Volgens hem ligt er een wereld open op dit gebied.

Cuartas is ook geboren en getogen op Curaçao en sinds anderhalf jaar terug na 30 jaar in Nederland gewoond te hebben. Hij studeerde eerst journalistiek en werkte vooral als producer bij diverse regionale radiostations en de Wereldomroep, maar hij wilde meer. Aan de Hogeschool Utrecht ging hij public relations en marketing studeren en begon hij zijn eigen marketing- en communicatiebureau.

Hij was gespecialiseerd in etnische groeperingen. Hij bedacht allerlei manieren waarop diverse groepen mensen het beste bereikt konden worden. Thans werkt hij als freelancer op het gebied van marketing.

Crossmedia

Crossmedia wil zeggen dat verschillende media samenwerken, bijvoorbeeld televisie en internet. Vaak werken deze media samen onder dezelfde identiteit. Ze versterken elkaar en zorgen voor een goede beleving van het medium. Een goed voorbeeld is het televisieprogramma Idols. Men kijkt televisie, stemt via SMS en volgt via de website de voortgang van de verschillende kandidaten. Maar ook een veel eenvoudigere direct mail-actie met een URL die je naar een website brengt waar je bijvoorbeeld een code kan invullen is al crossmedia.

De sneeuwpop moest ook weer vertrekken. Op www.facebook.com/2012takabando zijn meer foto's te zien.

Sneeuwpop

Oomen en Cuartas vullen elkaar perfect aan en ze kunnen hun jarenlange ervaring goed inzetten om het gebruik van sociale netwerken op Curaçao te helpen groeien. Facebook is nu nog het grootste sociale netwerk ter wereld en ook op Curaçao is Facebook bijzonder populair. De vraag kwam bij hen op hoe zij hun concept, om een merk via crossmedia neer te zetten, bekend konden maken.

Het antwoord werd een sneeuwpop, die via de 'Aña ta Kabando'-campagne tot leven werd gewekt. Via Facebook werd de sneeuwpop geïntroduceerd en die beleefde dagelijks allerlei avonturen. De pop werd van dag tot dag gevolgd en hij kreeg via Facebook volgers die niet alleen wilden weten hoe het met de sneeuwpop ging, maar die ook reageerden op zijn avonturen, ideeën aandroegen en meedachten met de pop, die 's nachts op ijs moest slapen om niet te smelten. Op Facebook werden berichten, foto's en filmpjes gepost om het avontuur van de sneeuwpop ook visueel te maken. Voor de twee marketingspecialisten was het niet alleen de lol van het bedenken van avonturen, maar ging het hen vooral om er achter te komen wie en wat voor mensen zo'n verhaal over een sneeuwpop volgden, welke informatie zij konden krijgen door in te spelen op het meedenken van de volgers en om andere informatie te verzamelen om content, sponsoring en reclame beter af te kunnen stemmen.
"We hebben ontzettend veel gelachen", vertelt Cuartas en Oomen vult aan: "We moesten natuurlijk iedere keer weer een nieuw avontuur bedenken. We zijn het hele eiland over gegaan en de pop vierde kerst en oud en nieuw en dan verschenen er ook berichten over de manier hoe mensen met een ander geloof die dagen vierden. We haalden er dus van alles bij. Dat was ook het idee van het project." Er is zelfs een 'meet and greet' moment georganiseerd om afscheid van de sneeuwpop te nemen. Er kwamen meer dan 100 mensen naar het Brionplein, die in de stromende regen de sneeuwpop vaarwel wilden zeggen. Niemand weet waar hij naartoe is gegaan. Er werden zelfs traantjes weggepinkt. Cuartas: "Het was vooral zo fijn om de wereld van fantasie in te duiken. Het was een jaar geweest van negatieve berichtgeving en toen die ontploffing van het kruithuis. We wilden iets positiefs bedenken, iets dat de mensen zou binden." De sneeuwpop werd razend populair. Binnen één week waren er al 100 mensen die de sneeuwpop hadden 'geliked' en op een dag waren er zelfs ruim 3200 volgers. Gemiddeld volgden 2400 mensen de sneeuwpop. Opvallend was dat deze Facebook-pagina met name onder de vrouwen populair was en qua leeftijd sloeg de site aan bij de 35-plussers (68 procent). Gemiddeld werd elke foto door 140 personen bekeken. De meest populaire foto werd 32 keer door bezoekers geshared (letterlijk vertaald: gedeeld). En na de analyse van het project kwam naar voren dat de helft van de volgers niet uit Curaçao kwam. De social media-campagne was een groot succes. "We hebben een brug gevonden om met een lokaal product de internationale markt te zoeken", zegt Oomen. Op www.facebook.com/2012takabando is de campagne te zien.

Jorge Cuartas en Sinuhe Oomen in Kura Hulanda waar Office for Value Management is gevestigd.

Je moet weten hoe

Het project van de sneeuwpop overtrof alle verwachtingen. Niet alleen de sponsors deden mee, maar ook bedrijven raakten geïnteresseerd en adverteerden mee. "Dat stoorde niemand. Het werd door de bezoekers geaccepteerd in de verhaallijn", aldus Cuartas. Volgens de twee marketingexperts is sociale media hét instrument om een product op de markt bekend te maken, "maar je moet wel weten hoe. Bedrijven hebben nog niet door wat ze met sociale media kunnen doen. Door sociale media in te zetten reageert de markt direct. Dat is vooral interessant voor bedrijven die internationaal zaken (willen) doen. En je kunt er gelijk cijfers uit halen om te weten wie je moet targetten."

Cuartas: "Op Curaçao heb je met de lokale bevolking te maken. We hebben een enorm diverse bevolking en iedereen heeft zijn eigen rituelen en manieren van leven en er worden verschillende talen gesproken. Hoe ga je daarmee om? Hoe bereik en 'engage' je die groep die je wilt bereiken? Want het aantal 'likes' is niet bepalend hoe populair of bekend je pagina is. Value Management heeft een model bedacht waarmee men zich kan richten op alle aspecten waar men rekening mee moet houden, het zogenoemde GLARE-model. Dit staat voor Gender, Language, Age, Religion en Ethnicity. "Dan ben je echt met beleid bezig." Oomen: "Als je iets aan de man wilt brengen moet je ervoor zorgen dat er beweging komt, dat het vuur weer gaat branden van binnenuit. Je gooit als het ware de knuppel in het hoenderhok om beweging te krijgen, dat mensen jouw product of dienst zien, begrijpen of gaan kopen."

Workshops

Binnenkort begint Value Management met een project dat het gebruik van Pinterest, LinkedIn, YouTube en Facebook op Curaçao verder in kaart brengt. Dit zijn allemaal vormen van sociale media. Aan de hand van de 'Aña ta Kabando'-campagne ontwikkelde Value Management enkele workshops die inzicht verschaffen in sociale media-strategieën en tools die voor de Curaçaose kleinschalige markt ingezet kunnen worden. Doelgroep: kleine bedrijven die belangstelling hebben om zich via sociale media te profileren. Doel: opgedane ervaring direct kunnen converteren in een aantrekkelijke Facebook-pagina.

Voor meer informatie zie: Facebook-pagina van Value Management: https://www.facebook.com/OfficeforValueManagement

1 miljard gebruikers

Facebook is een social network site, waar gebruikers hun persoonlijke interesses delen met anderen. Er zijn meer dan 1 miljard gebruikers actief (per 14 september 2012). Dat zijn meer mensen dan inwoners in Europa, oftewel 1 op de 7 mensen op aarde. Gebruikers kunnen een persoonlijk profiel aanmaken en anderen die ook een profiel hebben uitnodigen om vriend te worden. Iedere gebruiker kan (net zoals Twitter) op een zogenaamd prikbord (in het Engels 'wall') berichtjes plaatsen. Deze berichtjes kunnen gaan over waar ze mee bezig zijn, waar ze aan denken of wat hun mening is.
Een gebruiker kan natuurlijk ook zijn persoonlijke contact-informatie in zijn of haar profiel plaatsen. Men kan met elkaar communiceren via publieke en privéberichten.